

DOMOLJUB

Izhajna vsak štetek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarin (listina „Domoljubove“ širine 24 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Škovači promet poštno-hranilniškega urada št. 824.797.

Štev. 22.

V Ljubljani, dne 30. maja 1907.

Leto XX.

Somišljenikom „Slovenske Ljudske Stranke“.

Volitve so končane in s ponosom gleda naša stranka na dosežene sijajne uspehe.

Bodi izrečena iskrena zahvala slehernemu, ki je pripomogel k temu, osobito vsem zaupnikom in vsakemu našemu volivcu. Vsakega naj navdaja zavest, da je spolnil zvesto svojo dolžnost napram narodu in domovini.

Počaščenji po zaupanju, ki nam ga je izkazala ogromna večina slovenskega ljudstva pri teh volitvah, gremo svojo jasno načrtano pot naprej, v svesti si, da le načela naše stranke vodijo do pravega napredka našega naroda.

Z BOGOM ZA LJUDSTVO!

V Ljubljani, dne 24. maja 1907.

Osrednji volivni odbor S. L. S.

Zahvale naših poslancev.

**ČASTITIM VOLIVCEM LJUBLJANSKE
OKOLICE!**

Pri volitvi dne 14. maja izvolili ste me z velikansko večino državnim poslancem ljubljanske okolice. Sprejmite, častiti volivci mojo iskreno zahvalo in bodite uverjeni, da bom skušal po svojih najboljših močeh opravičiti zaupanje, s kojim ste me počastili. V vrstah Slovenske Ljudske Stranke hočem — dokler mi Bog ohrani življenje in zdravje —

nadaljevati začeto delo za čast, pravice in blagor slovenskega ljudstva po našem geslu: Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 16. maja 1907.

Dr. Ivan Šusteršič
državni in deželni poslanec.

ČASTITIM VOLIVCEM
postojnskega okrajnega glavarstva in sodnega okraja Lož!

Iskreno zahvalo izrekam vsem, ki ste mi dne 14. maja že tretjič izrazili svoje zaupanje. To mi daje nov pogum, da hočem s podvojenimi močmi delovati za ljudske pravice, v prid in blagor svojih volivcev in slovenskega naroda sploh po geslu našem: »Z Bogom za ljudstvo!« Živela zavedna Notraniska! Živeli vrli možje in pogumni mladeniči, ki ste kot skala trdno stali v boju za načela naše stranke! Dal Bog, da zmaga vsepovsod pravična stvar!

V Ljubljani, 17. maja 1907.

Dr. Ignacij Žitnik
državni in deželni poslanec.

ČASTITIM VOLIVCEM
črnomaljskega, metliškega in novomeškega okraja

izrekam za sijajno izvolitev dne 14. maja t. l. najiskrenejšo zahvalo.

Franc Šuklje
državni in deželni poslanec.

CENJENIM VOLIVCEM
kranjskega in škofjeloškega sodnijskega okraja

izrekam najiskrenejšo zahvalo za zaupanje, ki ste mi ga izkazali pri izvolitvi dne 14. maja t. l.

Franc Demšar
državni in deželni poslanec.

ČASTITIM VOLIVCEM
žužemberškega, velikolaškega in ribniškega okraja ter občin Banjaloka, Fara in Osilnica!

Dne 14. maja ste na sijajen način pokazali, da stojite po ogromni večini trdno v taboru Slovenske Ljudske Stranke. Za Vaše zaupanje se Vam prav iskreno zahvaljujem.

Franc Jaklič
deželni in državni poslanec.

SPOŠTOVANIM VOLIVCEM
litijskega, višnigorskega in radeškega okraja se presrečno zahvaljujem za zaupanje, podeljeno mi dne 14. t. m. z izvolitvijo v državni zbor. Vaše zaupanje hočem opravičiti z vestnim delom za pravice in blagor našega vernega slovenskega ljudstva in ljubljeno našo slovensko domovino.

Ljubljana, dne 18. maja 1907.

Franc Povše
državni poslanec.

ČASTITIM VOLIVCEM
sodnih okrajev Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje

izrekam za sijajno izvolitev dne 14. maja t. l. in s tem mi izkazano zaupanje najsrčneje zahvalo. Kot iskren patriot prizadeval si bom z vso vnemo delati za Vaš in slovenskega naroda duševni in gospodarski napredek. V to pomoz Bog!

Dr. Janko Hočevar
državni poslanec.

VOLIVCEM KAMNIK-BRDO!

Ponosen na Vaše zaupanje Vas prisrečno zahvaljam. Pod zastavo Slovenske Ljudske Stranke naprej!

V Ljubljani, dne 17. maja 1907.

Dr. Krek
deželni in državni poslanec.

CENJENIM VOLIVCEM

vrhniškega, logaškega, cirčniškega in idrijskega okraja

izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo za njihovo zaupanje.

Z Bogom za ljudstvo!

Josip Gostinčar
državni poslanec.

ČASTITIM VOLIVCEM

kranjsko-gorskega, radovljiškega in tržiškega okraja

izrekam iskreno zahvalo za tako častno izkazano mi zaupanje. Opravičiti hočem to zaupanje z vestnim delom za pravice in blagor našega slovenskega ljudstva.

Podnart, 20. maja 1907.

Josip Pogačnik
državni in deželni poslanec.

Izobrazbi.

Kateri narodi prebivajo v naši monarhiji.

Ni je na svetu kmalu države, ki bi bila sestavljena iz tako različnih narodov, kakor je naša Avstroogrška. Rusija ima morda v severoruskih poljanah in na Kavkazu (gorovje med Evropo in Malo Azijo) še več različnih narodov, ki so pa napram velikemu rusnemu plemenu v zelo neznatni manjšini. Pri nas pa tvorijo različne narodnosti že precejšnje odstotke in noben narod ne zavzema tako visokega števila, da bi se ga lahko štelo za edino gospodujočega.

Po zadnjem ljudskem štetju leta 1900 se je našlo v Avstroogrški z Bosno in Hercegovino vred čez 47 milijonov ljudi. V Avstriji je bilo 26 milijonov prebivalcev, med njimi samo devet milijonov Nemcev, ki pa kljub temu zavzemajo povsod prvo mesto. Slovanov so našli 15 in pol milijonov, Italijanov in Rumunov pa slab milijon.

Nemci.

Nemci stanujejo po vseh avstrijskih deželah. Čisto nemške dežele so Solnograško in Gorenja Avstrija. Veliko večino tvorijo v Nižji Avstriji, nekoliko manjšo večino pa na Štajerskem, Koroškem in Tirolsko-Predarliskem. Tukaj govorita dve tretjini tudi nemški. Močno so naseljeni Nemci tudi na Češkem, Moravskem in v Šleziji, kjer jih je okoli tri milijone. Nekaj manjših naselbin imajo tudi na Gališkem, v Bukovini in na Kranjskem, kjer pa to številce popolnoma izgine med drugimi narodi.

Vriva se nam vprašanje, kdaj so se pa Nemci naselili v teh deželah? Ali so že od nekdaj tu stanovali? Na kratko odgovorim: Ne. Predno pa natančneje popišem njih naseljevanje, nekaj drugega.

Na širnem prostoru, ki ga zavzema naša monarhija, se stanovalo okoli leta 100 po Kr. več raznovrstnih narodov, med njimi Rimljani po mestih in utrjenih postolankah današnjih alpskih dežel, razni germanski (nemški) rodovi in nekaj drugih narodov. Ko so okoli 375 po Kr. Huni začeli prodirati od Črnega morja sem proti zahodu, so bežali v strahu pred njimi celi narodi in se hitro drug za drugim menjali na naših zemljah in ogrskih nižinah. Bilo je to veliko preseljevanje narodov,

ki so romali po celi zahodni Evropi. Tudi germanski (nemški) narodi so zapustili Ogrsko in šli na Laško, kjer so se pa počasi poizgubili. Ko so se potem končno tudi slovanska plemena naselila po Češkem, Moravskem, po karpatskih pokrajinah, po vzhodno-alpskih deželah (Slovinci) in po Primorju, Posavju in na Balkanu, je bilo to veliko preseljevanje končano in konec je bil približno ta:

Po velikem delu alpskih krajin so prebivali Slovinci, Nemci pa so severnem Tirolskem in Predarliskem, po Solnograškem in današnji Gorenji Avstriji. Tod je tedaj nemški rod sila star, (morda starejši kot naš v sedanjih deželah.)

Po Češkem, Moravskem in Šleskem so se začeli Nemci naseljevati okoli let 1100. Najbolj so podpirali nemško naseljevanje poznejši češki kralji, ki so klicali Nemce v svojo deželo, da naj bi kot večji trgovci, obrtniki, rudarji itd. dvignili te stroke domačega gospodarstva. Tudi nemški kmetje so prihajali na Češko in posedli vso zemljo ob mejah. Mesta na Češkem so nemškega izvora.

Na Nižjem Avstrijskem so se Nemci naseljevali iz Bavarskega in začeli zapuščeno zemljo obdelovati. Največ naseljencev je dohajalo za časa babenberških grofov, ki so tu vladali od 976—1246. Tudi na Koroško in Štajersko so šli Nemci, ker so jih semkaj klicali domači cerkveni vladike in redovi. Nemci so se tukaj hitro in lahko utrdili. Dohajali so v obilnem številu, ker domači kraji so bili od Slovencev zelo redko (slabo) naseljeni. Tekom stoletij so izpodrinili naš narod tako, da so kmalu imeli večino v deželi. Redko naseljeni Slovinci pa so se med številničimi in podjetnimi Nemci ponemčili.

Isti vzrok kot na Češko ta k nam Slovincem, je klical Nemce tudi na Ogrsko, ker ni bilo pri naših narodih poljedelstvo in drugo gospodarstvo še tako dobro razvito, kot pri Nemcih. Dasi so se ogrski kralji gotovo zelo trudili, da bi povzdignili domače dežele, se jim vendar to ni posrečilo. V puste in prazne zemlje so poklicali naseljence z Nemškega, ki so tako v velikem številu zasedli južno Ogrsko in Sedmograško. Tudi naši Kočevarji so naseljenci iz Tirolskega ali Koroškega. Po jeziku so bavarskega narečja.

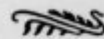
S tem bi bilo tedaj zadosti povedanega o prastarih nemških pokrajinah in o onih, ki so postale nemške na ta način, da so se v njih Nemci pozneje naselili. Da je nemštvo dospelo do take moči je vzrok to, da so vladarji že od nekdaj pospeševali njegov razvoj in smatrali nemški rod kot najzanesljivejši v državi. Seveda je bilo to začetkom ustanovitve naše države tudi umljivo, saj so videli naši vladarji v Nemcih svoje rojake in tedaj tudi zveste podanike.

Ker so se Nemci že od prvih dob smatrali za temelj države, se jim je to prepričanje tekmo stoletij le še bolj utrievalo, tako, da jim je misel prvorojenstva in predpravice prešla že popolnoma v meso in kri. Da se niso pri tem kazali za pravične tudi drugim narodom v državi, je žal zgodovina že dostikrat potrdila. Zlasti oni Nemci, ki žive v dotiki z drugimi narodi, so tem zelo nepravilni, dočim so drugi Nemci bili strpljivi.

Po verj je nemški narod v Avstriji skoro popolnoma rimsko-katoliški, le okoli pol milijona Nemcev je protestantov, zlasti onih, ki prebivajo na Češkem.

Kar se tiče duševne izobrazbe, bodi povedano, da so Nemci zelo napredni. Saj imajo v svrhu šolanja vse mogoče zavode, med njimi veliko visokih šol. Kulturno, kakor tudi politično središče avstrijskih Nemcev je Dunaj, dočim imajo Nemci na Nemškem za središče mesto Berlin, ki pa ima sploh za vsakega ponosnega Nemca svojo privlačno moč.

Omenjeno naj bode še na kratko, kako je prišlo do tega, da imenujemo Slovinci in Slovani sploh Nemce z imenom: Nemci, in ne tako, kakor se sami imenujejo »Deutsche« (izgovori: dajče). Ko so Slovani prvič prišli v dotiko z Nemci, se niso mogli z njimi razgovarjati, ker so ti seveda govorili drugačen jezik kot pa Slovani. Tem so torej veljali Nemci za neme ljudi, ali za nezmožne govoriti s Slovani, dočim so Slovani sebe imenovali »Slovani«, kar pomeni »govoreči« ali »besedujoči« ljudje. Beseda se pravi pa tudi »slovo« in iz tega je neposredno izšla beseda »Slovani«.

Političen pregled.

NOVA IN STARA ZBORNICA.

Stranke v stari in novi zbornici se porazdele sledeče:

Jugoslovani.

Slovinci pristaši krščanskih strank: stara zbornica 11, nova zbornica 20.

Slovenski liberalci: stara zbornica 4; nova zbornica 4.

Hrvatli: stara zbornica 10, nova zbornica 12.

Srbi: stara zbornica 2, nova zbornica 2.

Čehi.

Liberalni Mladočehi: stara zbornica 47; nova zbornica 22.

Staročehi: stara zbornica 3; nova zbornica 6.

Češki realisti: stara zbornica —; nova zbornica 2.

Češki neodvisni kmetje: stara zbornica 5; nova zbornica 33.

Češka katoliška narodna stranka: stara zbornica 2; nova zbornica 19.

Češki radikalci: stara zbornica 8; nova zbornica 10.

Nemci.

Krščanski socialci: stara zbornica 26; nova zbornica 67.

Nemško katoliško središče: stara zbornica 30; nova zbornica 31.

Nemška napredna stranka: stara zbornica 30; nova zbornica 24.

Nemška ljudska stranka: stara zbornica 46; nova zbornica 25.

Nemški neodvisni kmetje: stara zbornica 4; nova zbornica 21.

Svobodni vsenemci: stara zbornica 7; nova zbornica 14.

Schönererjevi pristaši: stara zbornica 15; nova zbornica 4.

Nemški radikalec: stara zbornica —; nova zbornica 1.

Druge narodnosti.

Rumunci: stara zbornica 4; nova zbornica 5.

Katoliški Italijani: stara zbornica 6; nova zbornica 10.

Liberalni Italijani: stara zbornica 12; nova zbornica 4.

Druge stranke.

Socialni demokrati: stara zbornica 11; nova zbornica 83.

Divjaki: stara zbornica —; nova zbornica 4.

Poljaki še niso vsi izvoljeni, zato bomo o njih poročali drugič.

IZID DRŽAVNOZBORSKIH VOLITEV PO POSAMEZNIH DEŽELAH.

Uradno se poroča o izidu državnozbornih volitev po posameznih deželah:

Kranjsko: Slovenska Ljudska Stranka 10, slov. liberalci 1, nemški agrarci v Kočevju 1 mandat.

Štajersko. Nemško katoliško središče 9, socialni demokrati 6, nemška ljudska stranka 3, krščanski socialci 3, vsenemec 1, nemški radikalec 1, katoliško narodnih Slovencev 5, liberalna Slovenca 2.

Koroško. Slovenec 1, nemška ljudska stranka 6, socialno-demokratska stranka 2, krščanski socialci 1 mandat.

Primorsko: Slovenci in Hrvatje 7, italijanski krščanski socialci 2, italijanski konservativci 1, italijanski liberalci 3, socialni demokrati 4.

Nižje Avstrijsko. Krščanski socialci 44, socialni demokrati 16, nemški svobodomisleci 3, nemška ljudska stranka 1.

Zgornje Avstrijsko. Katoliško središče 17, nemška ljudska stranka 2, socialni demokrati 3.

Tirolsko. Nemški krščanski socialci 13, katoliški Italijani 6, italijanski liberalci 2, nemška ljudska stranka 2, socialni demokrati 2.

Moravsko. Katoliško narodni Čehi 10, Staročehi 3, češki agrarci 4, Mladočehi 7, češki divjak 1, nemških naprednjakov 10, nemška ljudska stranka 4, svobodni vsenemec 1, krščanski socialist 1, socialnih demokratov 8.

Češko. Čeških socialnih demokratov 17, nemških socialnih demokratov 16, Mladočehov 15, Staročeha 2, čeških agrarcev 23, čeških krščanskih socialcev 7, radikalnih Čehov 10, Sternberg, nemških naprednjakov 6, pristaši nemške ljudske stranke 3, vsenemcev 3, svobodnih vsenemcev 11, nemških agrarcev 14, nemški krščanski socialci 1 in nemški svobodomiselni socialist 1.

Dalmacija. Izvoljenih je 9 Hrvatov in dva Srba.

Galicija. O galiških volitvah je dozdaj znanih 85 izidov. Izvoljenih je 43, ožjih volitev bo 22, novih pa 20. Izvoljenih je 16 konservativcev, 3 demokrati, 4 narodni demokrati, 2 napredna demokrata, 2 socialista, 12 pristašev poljske ljudske stranke, 4 pristaši poljskega središča, 1 Starorusin, 4 pristaši ukrajinske stranke, 3 radikalni Rusini, 1 jud, 1 divjak.

Bukovina. Rusinov 5, Rumuncev 5, svobodomiselni Nemci 3, soc. demokrat 1.

V Galiciji se še vrše ožje volitve, zato poročilo še ni natančno.

DVAKRAT VOLJENI POSLANCI.

Minister dr. Fořt, nadalje dr. Lueger, dr. Gessman in Resel so bili izvoljeni dvakrat. Po postavi morajo v osmih dneh, ko se sestavi nova zbornica, naznaniti, v katerem okraju obdrže svoj mandat. Če tega ne store, odloči o tem zbornica v javni seji. Dr. Fořt obdrži svoj kolinski mandat in odstopi svoj mandat v Kraljevih Vinohradih, kjer bosta kandidirala Mladoček dr. Klumpar in narodni socialist Choc, Dr. Lueger obdrži svoj mandat v Hietzingu.

ENAKA IMENA DRŽAVNIH POSLANCEV.

Novi državni zbor ima 28 poslancev z enakimi imeni. V novem državnem zboru bosta 2 Herolda, 2 Kotlarja, 2 Hudetza, 2 Stranska, 2 Myslibeckta, 2 Soukupa, 2 Fuchsa, 2 Baumgartnerja, 2 Schachingerja, 2 Hoffmanna, 2 Wagnerja, 2 Gruberja, 2 Huberja in 2 Winterja.

Zveza krščanskih Nemcev. Deželni glavvar gorenjeavstrijski dr. Ebenhoch je pisal vodstvu krščansko-socialne stranke, da katoliško konservativna nemška stranka vstopi v krščansko socialno stranko. Nemški katoličani imajo, kolikor je znano, že 101 člana. Ako se bosta ti dve stranki združili, kar je sedaj gotovo, bo to najmočnejša stranka v parlamentu. Ni še umrla verska zavest v Avstriji!

ZAROTA PROTI RUSKEMU CARJU.

Zarotniki so nameravali končati ne le ruskega carja, ampak tudi malega prestolonaslednika in carjevega brata, velikega kneza Mihaela. Doslej je aretiranih 80 oseb, med njimi dva bivša generala. Zaprli so tudi 32 mož carjeve straže. Carjevo telesno stražo so prevzeli kazaki. V zaroto je bilo zapletenih cela vrsta carjevih vojakov, katere so revolucionarji z denarjem podkupili. Zarotnike je izdal korporal carjeve telesne straže, katerega so mislili zarotniki podkupiti in so mu že ponujali 15 tisoč goldinarjev. Toda zvesti vojak se ni dal podkupiti, temveč je naznanil celo zaroto in vse udeležence carju. Rekel je, da bodo sedaj zarotniki gotovo njeга umorili, ker jih je izdal, toda on rad dá svoje življenje carju, kateremu je prisegel zvestobo. Carju so po odkriti zaroti čestitali, da se je rešil, a on je rekel: »Rad dam svoje življenje, samo da bi bila Rusija enkrat mirna.«

OŽJE VOLITVE.

Dne 23. maja so se po celi Avstriji razun v Galiciji vršile ožje volitve. V 168 okrajih so si stali kandidatje nasproti, ki niso prvokrat dobili dovolj glasov. Naiveč je bilo v ožjih volitvah socialnih demokratov. Najslabše so se pa tudi držali socialni demokratje. Ti ljudje so postali ošabni tako, da jih ni prenašati. Pravijo da so delavska stranka, a njihov voditelj Pernerstorfer je na nekem shodu izjavil: Pri ožjih volitvah bomo volili povsod svobodomislece. Raje volite samega vruga, kakor pa kakega krščanskega človeka. Izdali so torej delavce in volili so raje bogataše, velposestnike in tovarnarje, kakor pa krščanske kandidate, ki hočejo delavcu dobro.

Zanimive so bile volitve po čeških kmečkih občinah. Tam so kmetje volili kmečke kandidate, bajatari in kmetovi posli pa socialne demokrate. Hodili so namreč socialno-demokratski agitatorji med njimi po vaseh in so govorili, da bodo če zmaga, razdelili zemljišča. Ljudje so te laži verjeli in so jih volili. Drugič bo to že drugače, ker bodo sami spoznali socialno demokratične laži.

Za dr. Benkoviča je »Slovenska kmečka zveza« sklicala o binkoštnih praznikih 18 shodov, tudi v Robičevem okraju se je pridno zborovalo. Dr. Benkovič je zmagal z 838 glasovi večine, Robič je podlegel. Slovenski kandidat Eilersdorfer je propadel vsled izdajstva soc. demokratov. Na Krasu je zmagal pri ožji volitvi potovalni učitelj Štrekelj proti kandidatu »Sloge« dr. Laharnarju, ker so Štreklja podpirali soc. demokratje. — Med 24 Slovenci so samo štirje liberalci, oziroma trije radikalni agrarci. Hribar je torej osamljen. — Na Štajerskem so se povsod združili liberalci in socialni demokrati proti našim kandidatom. Vkljub temu, da je v Trbovljah nad 1000 socialnih demokratov volilo liberalca, je vendar zmagal Benkovič. Kmetje so prišli skoro do zadnjega moža na volišče in so vrgli liberalca Roša. V gornjegrajskem okraju je zmagal liberalac Ježovnik proti našemu Robiču. Vzrok je premala agitacija naših somišljenikov. Mislimo, da bo to dobra šola za druge volitve.

Na Koroškem je zmagal Grafenauer. Slovenec Eilersdorfer je prišel v ožjo volitev. Ker je imel Podgorc v celovški okolici čez 1000 slovenskih glasov, so naši sklenili s socialnimi demokrati zvezo, da vržejo oba nemška liberalca. Toda demokratje so nas izdali in niso volili našega kandidata. Pri drugih volitvah jim vrnemo po zaslugah.

V Istri so povsod pomagali socialni demokrati laškimi liberalcem. Vkljub temu je manjkalo našemu kandidatu Laginji le 700 glasov. Dobil jih je skoro 6000. Ta okraj se šteje kot italijanski. Drugič ga dobimo mi.

DR. EMIL STEINBACH.

Umrl je 26. t. m. predsednik najvišjega sodišča, dr. Emil Steinbach, bivši finančni minister.

Listek.

Ali sem . . . ali nisem?

Poljska humoreska.

»Moj Bog, moj Bog, ali ne bo konca teh težav?« vzdihuje žena na pragu male sobice. Z obupom gleda razmetane stole, razbito mizo, črepinje loncev in skled na tleh . . . nien mož, ki je vse to naredil, pa leži kakor ubit preko postelje in smrči . . .

Uboga Marjanka! Ni se ji to danes prvič pripetilo, ampak že nešteto krat. »Ali ne bo konca teh težav?« Pregovor pravi: »Navada je železna srajca!«, in če je ta pregovor resničen, potem . . . Z obupom je gledala Marjanka pijanega moža. Že petnajst let ga je zvesto spremljala kot zakonska žena na poti življenja, in on ji tako povračuje njeno zvestobo!

Jakob Žagar je bil dober človek, priden rokodelc. Ali imel je neko posebno bolezen: prišla ga je včasih tako huda žeja, da je ni mogla utolažiti nobena pijača na tem božjem svetu, kakor žganje, in sicer ne en frakeljček, tudi ne dva ali trije, ampak cela steklenica, ki jo je izpraznil do dna. S tem je pogasil žejo, vsaj čutil je ni več. V glavi se mu je nekoliko zmešalo, noge so omahovale pod njim, velika cesta, ki je peljala iz krčme na njegov dom, je bila silno nerodna, in Jakob Žagar je večkrat poljuboval prah in kamenje.

Tudi doma mu je bilo vse napoti. Pa on se ni dolgo obotavljal. Zmetal je lonce sem, skledje tja, udaril je s pestjo ob mizo in potem se je zleknil čez klopi, čez skrinjo ali kamorkoli. Spal je včasih celih 24 ur neprenehoma, in ko se je zbudil, se je kesal svojega dejanja.

Njegova žena je veliko trpela vsled tega. Kaj vse bi žrtvovala, da bi le odvadila svojega moža grde strasti! Koliko njenih molitev je že plavalo k nebu! Kolikokrat je že romala na božjo pot — pa vse zastoj! Prošnja in rotnenje ni pomagalo; pridni Jakob se ni mogel vstevljati silni žeji, ki ga je včasih mučila tako zelo.

In danes je zopet napačil tak strašen dan! Marjanka je jokalno grenke solze in si jih brisala s predpasnikom.

Ne, ne, tako ne sme iti dalje! Vse premoženje, dom in posestvo bo zapravil, ako se ne poboljša. Ah, ali se je ne bo usmilil ljubi Bog . . . ali ne bo uslišal njene vroče prošnje? . . . Naenkrat je žena vstala, ogrnila si debelo ruto čez pleča in je odšla . . . Temno je že bilo zunaj, a žene ni bilo strah. Kolikokrat je že hodila to pot, ki je vodila k samostanski cerkvi, da si v njej pred oltarjem olajša težko

srce, da si nabere nove moči, da pomoli za svojega moža.

Danes pa Marjanka ni krenila v cerkev, temveč v bližnji samostan. V njem je bil pred nekaj tedni nastavljen nov gvardijan; vsa va in okolica je govorila, kako svet in moder mož je, kako goreč je za službo božjo itd.

Od raznih strani so prihajali k njemu ljudje vpraševati ga za svet in pomoč. Tudi žena Marjanka je mislila nanj, ko je zapustila dom. Častiti gospod ji bo gotovo pomagal in svetoval.

Naglih korakov je hitela po višini do samostana in je pozvonila ob vratih. V nar minutih je že stala pred očetom gvardijanom.

»Kaj vas je privedlo tako pozno k meni, Marjanka?« povpraša oče gvardijan in pogleda s prijaznim očesom ženo. »Zdi se mi, da ste nekako poparjeni in žalostni. Ali se je vašemu možu kaj pripetilo?«

»Velika nesreča, oče gvardijan,« vzdihne žena in solze ji zalijejo oči. »Prosim vas, da bi mi pomagali.«

Po teh besedah objame žena po poljski navadi duhovnikove noge in ihti še hujše.

»Pomirite se, žena,« odgovori oče gvardijan z milim glasom, »in pripovedujte mi svojo nesrečo. Pomagal vam bom, ako mi bo le mogoče.«

Marjanka je na dolgo in široko pripovedovala o svojih težavah.

»Prosim vas, častiti oče gvardijan, usmilite se me. Svetujte mi, kako naj odvadim moža pijačevanja; naša revščina je vedno večja in ne vem si pomagati.«

Po teh besedah je hotela žena še enkrat objeti gvardijanove noge, a ljubeznivi oče ji ni dovolil.

»Vem, kako bi se dalo pomagati vašemu možu,« prične z resnim glasom, »toda vi mi morate izročiti vašega moža popolnoma v moje roke, da storim ž njim kakor sam hočem.«

»Popolnoma se vdam v vašo voljo, častiti oče; da bi le pomagali naši revščini...«

»Torej pojdite domov, Marjanka! Jaz pridem precej za vami.«

Ni trajalo dolgo in oče gvardijan se je prikazal na pragu male hišice; spremljalo ga je nekaj krepkih mož. V sobi so takoj zapazili moža Jakoba, ki je še vedno spal in smrčal. Hoteli so ga vzbuditi na vse rukanje in cukanje ni pomagalo. Jakob se ni vzbudil.

Ker je tako trdno spal, zanove oče gvardijan, da prenese snečega nianca v samostan. Ženi Marjanki pa reče, da bo ostal nien mož nekaj tednov v samostanu. Ona ne sme priti prej niti dokler sam ne pride domov.

Jakoba Žagarja so torej prenesli snečega v samostan in so ga soravili v malo izbico. Kmalu nato pride samostanski brat in mu skrbno obrile brke. Oblače ga v rjavo raševino, kakor redovnika in ga pusti snečega v celici.

Komaj se je drugo jutro zdanilo, že potrka na vrata star samostanski brat, vstojni in pozdravi: »Ave Maria«. Nič odgovora. Brat prime Jakoba za rok in ga nokače:

»Brat Frančišek, vstanite! Precej bo zvonilo k molitvi... Brat Frančišek, zadnji čas je!«

»Kaj?... Ka-aj je-e...?« zazdeha Jakob z zaprtimi očmi.

»Vstanite hitro k molitvi, brat Frančišek!«

Ubogi Jakob odpre široko oči in dvigne zaspano glavo.

»Kaj pa hočete?... Meni ni Frančišek ime, ampak Jaka Žagar. Kaj se je zgodilo?« zakliče prestrašeno, ko opazi svojo novo rjavo obleko.

»Brat Frančišek, zdaj je zapovedan molk v samostanu. Podvizajte se, da pridete v kor. Oče gvardijan ne trpi nobene zamude — pripoveduje stari brat in odide iz celice.

Nič ni pomagalo. Ubogi Jakob je moral hitro s postelje.

»Čudno!... čudno!« je mrmral sam se seboj, ko je stopal po hodniku. »Ali sem Jaka Žagar... ali nisem?«

V koro so se že zbrali vsi redovniki. Tudi Jakob je moral z njimi klečati in moliti. Skušal je zbrati svoje misli in svojo pamet, pa se mu ni posrečilo. Vedno in vedno se je povpraševal: »Ali sem?... ali nisem?«

Korna molitev je bila končana, in sledila je sveta maša. Konečno so zapustili menihi cerkev in so odšli k zajtrku.

Tudi Jakob gre z njimi. Po zajtrku ga odpeljejo na vrt in mu odkazuje neko delo. Prav pridno se poti in trudi novi brat Frančišek ves dolgi dan. Ko se je zvečerilo, ga pošljejo k počitku. On vstopi v svojo celico, sede na trdo posteljo in zre začudeno okrog sebe. Še vedno ne razume, kaj se je zgodilo z njim. Njegova obleka, okolica, trda postelja, vse mu pravi, da je menih. In vendar on vé za gotovo, da je oženjen, da ima v vasi malo hišico in par oralov zemlje...

Premišljuoč zmaje z glavo; nikakr ne more rešiti uganjke.

»Zabeljena kaša!« zakliče jezno; »ali sem ali nisem?!«

Dolgo časa je naš prijatelj premišljeval o svoji čudni usodi, pa uganjka je ostala uganjka. Slednjič ga je premagal spanec, kajti bil je truden od dolgega dela.

Drugo jutro ga je zopet prišel buditi stari brat.

»Brat Frančišek, vstanite k molitvi!«

Topot »brat Frančišek« na že ni bil več tako zaspan. Urno je skočil pokonci, oblekel se je v rjavo raševino in je hitel v koro, nato pa k zajtrku in na delo.

Tako je minil dan za dnem. Konečno je Jakob Žagar vendar prišel do prepričanja, da je redovnik.

»Umreti sem moral enkrat,« tako je mislil pri sebi, »in moja duša se je preselila v brata Frančiška.«

S to razlago je bil novi redovnik čisto zadovoljen. Z veseljem in pridnostjo je hodil na delo.

Nekega dne je imel kakor navadno v vrtu opravke. Kar se mu zazdi, da čuje onkraj zidu glas svoje žene.

Jehata! Kaj je neki bilo?... Marjanka?... Nemogoče! Brez dvoma se je zmotil. Vendar se hoče prepričati z lastnimi očmi. Hitro zleze ob zidu navzgor in ziha na cesto; res tam stoji njegova žena. Čisto podobna je Marjanki... morebiti je res ona?

»Poskusiti hočem,« si misli Jakob Žagar in zakliče čisto tiho:

»Dober dan, Marjanka! Ali je Jakob doma?«

»Doma, brat Frančišek, toda... saj ni da bi pravila! Strašno se je zopet upijani. Vse lonce in sklade je pobil po hiši, in zdaj leži nian in napol mrtev. Oh, kako je to hudo, brat Frančišek! Srečni ste, da se vam tako dobro godi v samostanu,« vzdihuje žena s pritašenim nasmehom.

»Brat Frančišek« po teh besedah hitro zgine z zidu. Kakor okamenel obstoji na tleh.

»Kaj je vendar?« premišljuje žalostno, »ali sem?... ali nisem?«

Gotovo bi bil ob tem premišljevanju zblaznel ako bi ne prišel oče gvardijan k njemu in bi mu ne zaklical: »Brat Frančišek, kaj se je zgodilo?... Ali se je že naveličal dela?«

Molčé je prijel naš prijatelj lopato in je nadaljeval ukazano delo.

Bližal se je že šesti teden njegovega bivanja v samostanu, čas, ko ima poteči njegova preizkušnja.

Neko jutro je zapovedal oče gvardijan, naj odkazuje bratu Frančišku tako delo, ki bo zahteval neprestan napor in trud, tako da si ubožec ne bo mogel nitj odpočiti. Rečeno — storjeno. Ubogi Jakob Žagar je vestno izpolnil svojo dolžnost. Ali proti večeru je postal silno utrujen in si je želel počitka bolj kakor kdaj poprej. Pa ga mu niso dovolili. Še celo po noči je moral ostati pri delu, in le malo časa mu je ostalo za spanje. Isto se je zgodilo drugi in tretji dan. Ubogi Jakob vsled utrujenosti ni mogel več stati pokonci. Ko je oče gvardijan to videl, mu je ukazal, naj se spravi nekoliko prej k počitku.

»Brat Frančišek« je hitel v svojo celico. Nekaj trenutkov je že spal globoko, nevzdržno spanje. Kmalu so se odprle duri in stari brat je vstopil. V naročju je imel Jakobovo staro obleko, ki mu jo je na povelje gvardijanovo zopet oblekel in sicer tako previdno, da se naš prijatelj ni čisto nič vzdramil. Prišlo je zopet nekaj krepkih mož, ki so ubožca skrbno prenesli v njegovo hišico in ga položili na staro posteljo.

Drugo jutro se naš Jakob Žagar vzbudi, pomane si oči, gleda na levo, gleda na desno... kaj se je zgodilo?... Ali ni zopet v svoji lastni hišici?... Kaj ni to Marjanka, ki prižiga ogenj v peči? Začudeno se dvigne s postelje in z izbuljenimi očmi opazuje vsako krettno svoje žene. Nato gleda svojo staro, znano obleko, gleda strop, stene, okna... čudno!

»Ali sem?... ali nisem?«

Nekoliko časa molči, potem vpraša svojo ženo:

»Marjanka, ali sem dolgo spal?«

»O ti grdoba piana! Vse lonce si mi pobil in še vprašuješ?« odvrne žena z jeznim glasom.

»Veš, Marjanka,« mrmra ubogi Jakob, »potemtakem sem bil gotovo v nekle!... Z žuljavo roko potegne čez gladko obriti obraz. »Glej, še brke so mi tam posmodili. O, mnogo sem trnel in težko sem delal noč in dan. Bog me je hotel s tem kaznovati prav zares. Le to se mi zdi čudovito, da sem videl ondi same menihe...«

Žena Marjanka, ki je bila o moževi osodi dobro podučena se je urno sukala okrog neči, da zakrije smeh, ki jo je mučil. Nato mu je dajala celo kopic nasvetov in opominov.

Ali naš prijatelj ni potreboval nobenega opomina več. Popolnoma predrugačil se je. Še tisti dan je hitel v cerkev, snovedal se je skesano vseh grehov in je obljubil, da nikdar več ne pokusi kaplice žganja.

Do konca življenja je ostal zvest svoji obliubi. Premetenost očeta gvardijana je pomagala. Jakobova »žena bolezne« je bila popolnoma ozdravljena, in žena Marjanka ni mogla nikoli prehovati modrosti častitega očeta gvardijana.

Novinarstvo v Italiji. V Italiji izdajajo približno 1400 listov, in sicer v Rimu 394, Milanu 322, Turinu 195, Napolju 190, v Florenci 150.

Naiboljši »kramarji« na svetu. Vsakdo je prepričan, da je angleška trgovina najožbnejša, toda številke govore drugače. V letu 1905. je znašala vrednost vsega blaga ki so ga svedčali Angleži pri 43 milijonih prebivalcev 22 milijard frankov; pri Nemcih, ki jih je 60 milijonov, 15 milijard; pri Francozih navzlic 39 milijonov prebivalcev 875 milijard in mala Belgija, ki šteje le sedem milijonov prebivalcev, je naredila kupčije za sedem milijard frankov. Ako primerjamo številke, lahko vidimo, da Angleško prekaša ravno za polovico.

Razgled po domovini.

Zahvala. Hrabrim in neustrašenim volivcem, ki so pri zadnji volitvi oddali v Ljubljani zame nepričakovano veliko število glasov, iskrena zahvala! Zadnjič oddano število glasov priča, da je po dolgih letih prvi opozicionalni nastop proti magistratni gospodi bil tako časten, da se nasprotniki malo morejo veseliti bodočnosti. S sredstvi, katerih so se posluževali naprotniki te dni, ne zastavijo naše poti. Napréd do poštene zmage tudi v Ljubljani! — V Ljubljani, 24. maja 1907. — Ivan Kregar, pasar in zbornični svetnik.

Stanje setev na Kranjskem. Po došlih poročilih je rž vsled slabega vremena jako trpela. Ozimna pšenica je boljše kljubovala mrazu, kot rž in zato tudi lepše kaže. Tudi trta je na Dolenjskem več ali manj trpela, zlasti vsled hudega mraza. Jablane bodo skoro gotovo bolje obrodile kakor hruške.

Zvišanje cene sladkorja. Za junij so sklenili češki sladkorni tovarnarji sladkorju ceno zvišati za 2 K — ker se uporaba sirovega sladkorja dviga.

Čuden pojav. V Gornji Vrtojbi živi osemindvajsetletni Avguštin Lašič, kateri že štiri leta z nikomur nič ne govori. Nič ne more delati, venomer pa hodi po vasi okolo. Jesti ne vpraša nič. Pripravijo mu pa domačini jedila ob določenem uri na določenem mestu, kjer potem sam jemlje. Ako ga je kdo nagovoril, se nasmija, ali nič ne pogleduje, se ne ustavlja, ampak krevsa dalje počasi. Cigaretto jemlje, ako mu jo je kdo ponudil, pak se tudi ne ustavlja in gleda v stran. — Bil je pred štirimi leti postaven, čvrst, vesel fant. A obolen je in iz te bolezni se je izcimilo čudno stanje. Iz prejšnjega postavnega fanta je zdaj skoraj sama senca, kosti, da oko rosi vsakemu, ko ga vidi vlačiti se tako okolo.

Naši telovadci. Preteklo nedeljo je privedil v veliki dvorani hotela »Union« telovadni pododsek naše krščansko-socialne zveze javno telovadbo. Nestrjno je vse pričakovalo prvega javnega nastopa naših mladih telovadcev, ki so šele pred nekaj meseci pričeli s svojimi vajami. Obenem so z ljubljanskimi telovadci nastopili tudi telovadci Blaž Potočnikove čitalnice iz Št. Vida nad Ljubljano. Nastop vseh teh vrlih mladeničev, ki so pod vodstvom glavnega vaditelja g. Perdana tako pogumno izvajali najtežje točke, je vse gledavce, katerih je bilo jako veliko, kar očaral. Navdušeno je občinstvo s ploskanjem in živio-klici odlikovalo vrle telovadce. Gospodične so pa s šopki obmetavale mlade junake. — Med občinstvom smo videli odposlance raznih društev po deželi, tako iz Jesenic, Tržiča, Device Marije v Polju, Št. Lenarta, Gorij itd. — Tudi veselica zvečer je bila jako dobro obiskana.

Županske volitve v Smartnem pod Šmaro goro. Dne 18. t. m. je bil izvoljen za župana že trejič vrlji gospod Alojzij Tršan, posestnik in mlinar v Tacnu. Njegovi svetovalci so: podžupan g. Josip Lavtičar, posestnik na Verji, Fran Kosmač, posestnik v Srednjih Gamelnah, Janez Jerala, posestnik v Tacnu, Janez Ovcak, posestnik v Šmartnem, Fran Rozman, posestnik v Gor. Pirničah, Jernej Bačnik, posestnik v Spod. Pirničah. Vsi so odločni pristaši S. L. S., ki so sami sebi dobri gospodarji in bodo tudi občinski upravniki. Bog dai srečo!

Samoumor. Dne 23. t. m. je našel neki kmet v gozdu pri Št. Jurju pri Celovcu mrtvega vojaka pešpolka št. 17. Obvestil je ta-

koj vojaško oblast o tem. Mrtvec je bil pešec Tomaž Pungerčar, doma iz mokronoškega okraja. Imenovanega so že prejšnji dan iskale vojaške patrulje, ker se ni vrnil z vežbališča. Nesrečnež se je ustrelil v prsi ter je bil bržčas kmalu mrtev. Kaj ga je k temu činu privedlo, ni znano, ker se napram svojim tovarišem ni nikdar nič pritožil. Domneva se le, da ni imel do vojaškega življenja nobenega veselja. Služil je šele prvo leto.

V ljubljanski stolnici se vrši ta in prihodnji teden nemški misijon. Vodijo ga trije oo. jezuiti, ki so znani kot najbolj sloveči govorniki, in sicer p. Abel in p. Viktor Kolb z Dunaja ter p. Emil Volbert iz Trsta. Sklep sv. misijona bo v nedeljo, dne 9. junija, popoldne. — Slovenski misijon se bo vršil v jeseni, najpozneje v začetku adventa.

Angleški časniki pridejo 6. junija na Bled. Tja poleti tem povodom tudi »Glasbena Matica«, ki bo pela angleškim časniki prekrasne naše narodne pesmi. Več angleških časniki spremljajo njihove soproge.

Ljubljanski Salezijanci so obhajali kakor običajno zadnjo nedeljo praznik Marije Pomladnice. Govor je imel gospod katehet Smrekar, procesijo, pri kateri so nosili kip Marijin, je vodil veleč. g. stolni kanonik Tomaž Kajdiž.

Premovanje goveje živine, katero priredi hranilnica in posojilnica za Višnjo goro in okolico, se bo vršilo 5. junija ob 9. uri popoldne. Za breje telice je določenih pet nagrad po 40, 30, 20, 20 in 20 kron; za lepe krave ena 40, ena 30 in ena 20 K; za lepe bike dve po 30 K in ena po 20 K.

Osebnost vest. Gospod Alojzij Kurent, kaplan v Semiču, je nastavljen kot kaplan v Trebnjem.

Skozi okno drugega nadstropja vojašnice je padel ponoči prostak 27. domobranskega polka Anton Paternoster, rodom iz Studenca, in se ubil. Nesrečnež je najbrže na oknu zaspal in in se v spanju prevrnil na ulico. Truplo so prepeljali v garnizijsko mrtvašnico.

Pristepran mandat. Pri zadnji ožji volitvi v Ljubljani je zmagal Ivan Hribar seve z najsrajnejšim naporom. Liberalna stranka se ima zahvaliti za svojo zmago sistematično vpeljane sleparstvu. Očividno je, da tako pridobljenega mandata državni zbor ne bo potrdil. V rokah imamo tako kričeče slučaje volivnega sleparstva in kršeni volivne svobode, da je očividno, da bi liberalna stranka brez takih sredstev ne bila zmagala. Že danes je gotova v državnem zboru velika večina, ki bo Ivana Hribarja poslala nazaj v Ljubljano. Naj je vpijejo liberalci po Ljubljani, tem sramotnejši bo povratek Ivana Hribarja — nazaj v Ljubljano. Zastavili bodo vse sile, da tudi v Ljubljani pridemo do — svobodnih volitev! — Dne 14. maja je imel Kregar 1526, Hribar 2589 glasov. Dne 23. maja je dobil Kregar 2105, Hribar 3092 glasov. Hribar je torej zmagal s pomočjo socialnodemokratskih in tudi precejšnjega dela nemških glasov z 987 glasovi večine. V enem tednu je naša stranka napredovala za 600 glasov. To je lepo znamenje za bodočnost. Tudi Ljubljana bo prej ali slej padla.

Ožja volitev v Ljubljani. Ljubljano smo krepko potresli! Splošen vtisek je ta, da je S. L. S. v Ljubljani pokazala krepkejše svojo moč, nego liberalna stranka po celi deželi.

Kljub »tisočem«, ki so se v »Narodu« zbirali po liberalnih shodih, ni mogla liberalna stranka v več okrajih na deželi spraviti toliko glasov skupaj, kakor se jih je združilo na kandidata S. L. S. v središču slovenskega liberalizma, v Ljubljani. Kaj pomenja Kregarjeva manjšina v Ljubljani proti naravnost katastrofalnim manjšinam, katere so zadele liberalce po deželi! Brez sleparstva bi liberalci danes niti v Ljubljani ne mogli zmagati. Tak je položaj. Kako se čutijo liberalci resnično v Ljubljani, dokazujejo lepki, katere so izdali 23. t. m. ob 10. uri popoldne: »Volivci! Skrajna nevarnost! Vsi na volišče za župana Ivana Hribarja!« V tak položaj je pripravila stranko magistratovcev že ob prvem nastopu S. L. S. v Ljubljani. Res čudna »gospodovalna stranka«, ki tako ječi, kljub temu, da so izpustili 500 naših volivcev iz volivnega imenka, kljub temu, da so volili volivci, ki niso volivci, kljub temu, da so volivcem kradli legitimacije, da niso našim volivcem hoteli na magistratu izdajati duplikatov, liberalnim agitatorjem pa so izdajali na magistratu obležane reklamacije, ako tudi volivce osebno ni prišel po legitimacijo. Namen naš pri volitvi v Ljubljani je bil, pregledati naše vrste in vrste drugih opozicionalnih strank, izvežbati naše v volivnem boju za prihodnje boje. In kakor kaže prvi uspeh, bo tudi v Ljubljani bodočnost naša! Za svojo zmago se ima koruptna liberalna stranka zahvaliti milostnemu stališču socialne demokracije. Nikjer na deželi po dvajsetletnem rovarjenju niso mogli liberalci naših spraviti v ožjo volitev, liberalce v Ljubljani pa smo pri prvem nastopu potisnili v ožjo volitev in v silno zadrego. Liberalci v Ljubljani naj se postavljajo na glavo, ako se hočejo — mi gremo dalje mirno na delo in navdušene naše čete so nam porok za to, da niti koraka pridobljenih pozicij ne damo več iz rok in bo kljub vpitju liberalcev tudi Ljubljana kmalu padla. Število v Ljubljani za kandidata S. L. S. oddanih glasov se častno pridružuje po celi deželi zanj oddanemu številu glasov, ki so nam jamstvo, da je liberalizem na Kranjskem na tleh. V Ljubljani je na dan ožje volitve še nekoliko pobrcal, ko pride Hribar z Dunaja nazaj, bo pa njegov konec.

Kmečka zavest na Štajerskem se je začela v mnogih krajih močno vzbujati, posebno vsled dogodkov pri zadnjih volitvah. Pod-sredški kmetje grede rajši v kmetom prijazne trgovine v Kozje nego k svojim sovražnikom doma. V Bučah si želijo baje kmetje drugega trgovca, ker je Ivnik nastopal tako strastno proti »Kmečki zvezi«. Zeleti je, da tudi naši kmetje na Kranjskem začno posnemati štajerske sosedje. Cemu nositi denar ljudem, ki se ob vseh volitvah pokažejo kot naši najhujši nasprotniki. Nas ne marajo, samo denar naš ljubijo. Mi pa nosimo svoj denar samo tistim, ki tudi nas spoštujejo, ki so naši prijatelji in ki z nami volijo. Trgovci, gostilničarji, ki so naročeni samo na umazani »Slovenski Narod«, niso bili še nikdar naši prijatelji, ti so sovražniki naši, zato jim tudi ne nosimo svojih krajarčev. Sedaj po volitvah se začnimo resno ravnati po geslu: »Svoji k svojim!«

Zreblji iz Kropce pa brzozavni drogi. Doslej so na brzozavnih in telefonskih drogih s črno ali rdečo barvo naznačili letnico, kdaj je bil dotični drog postavljen. V Kropci pa je nekdo prišel na srečno misel, da bi se na omenjenih drogih zaznamovale letnice name-

sto z barvo z večjimi žebli, ki bi se zabijali v droge. Na glavi bi imeli dotični žebli vtisnjeno dotično letnico. Ta stvar se je sporočila poštenu ravnateljstvu na Dunaju, katero je predlog odobrilo in v Kropi naročilo že več stotisoč žrebljev z vtisnjenimi letnicami za brzojavne in telefonske drogove.

Stara nevesta. Poročila se je na stara leta 105-letna vdova Miklič, gostilničarka iz Dolge vasi pri Kočevju. Moža je pokopala 8. februaria letos, dne 8. aprila se je zopet poročila. Sedaj ima petega moža!

Obrtno - nadaljevalna šola v Kropi. V Kropi snujejo obrtno-nadaljevalno šolo, katera bo ondotnim obrtniškim vajencem gotovo donesla obilo koristi.

Samoumor. 22. t. m. popoldne se je v Ljubljani v svojem stanovanju na Starem trgu št. 32 ustrelil 20-letni krojaški pomočnik Ciril Sušter, rodom iz Ljubljane. Zadel se je v srce in je bil takoj mrtev. Vzrok samoumora je neznan. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Liberalni učitelji in Slovenska Ljudska Stranka. Kakor pri vseh volitvah, tako so bili tudi pri zadnjih državnozbornih volitvah najhujši priganjanci za propadlo liberalno stranko naši učitelji. Nismo mislili, da so ti mogoče tako zaslepljeni. Saj morajo vendar videti — slepi niso — da je ogromna večina ljudstva v našem taboru in da se ravno s takimi nastopi še bolj odtušujejo ljudstvu. Če jih ljudstvo ne mara, se pa jeze in pravijo, da jim Domoljub izpodkopava ugled. Ne »Domoljub«, pač pa protiljudsko postopanje, ki se pokaže ob vseh volitvah, jemlje ugled učiteljstvu. Če je vsa fara složna za našega kandidata, je skoro gotovo liberalni učitelji proti. Zato vidimo v mnogih volivnih krajih samo po en liberalni glas in ta je v večini povsod glas liberalnega učitelja. S. L. S. napreduje s silnimi koraki. Ne bo več dolgo, ko dobi večino v deželni zbornici. In prvi, ki se bodo oglasili za izboljšanje plač, bodo učitelji. Ali bo mogoče našim poslancem, ki vidijo to strastno gonjo proti nim, glasovati za izboljšanje plač takemu učiteljstvu?! Dobro nam je znano, da je mnogo učiteljev po deželi, ki obsojajo to gonjo kakor tudi umazano pisavo »Učiteljskega Tovariša«, a boje se terorizma, zato lepo molče. Skrajni čas bi pa bil, da se ti vzdignejo in glasno povedo Dimniku, Jelencu, Ganglu, Črnagoju in drugim kričočim, naj ponehajo s svojo nespametno in učiteljstvu škodljivo politiko.

Odbor »Podpornega društva cerkvenikov« v Ljubljani naznanja, da se letošnji drugi redni občni zbor vrši dne 20. junija t. l. na Brezjah na Gorenjskem, in sicer dopoldne po dohodu jutranjega vlaka iz Ljubljane. Na dnevnem redu je: Poročila predsednika, tajnika in blagajnika, za tem volitev novega odbora in raznoterosti ter vpisovanje novih udov. Vabijo se vsi cerkveniki in organisti, da se gotovo udeležijo tega občnega zbora, ker se bo razpravljalo o zelo važnih točkah, tičočih se društvenega napredka in koristi, posebno še za to, ker se lahko opravi obnem božja pot pri Mariji Pomagaj, ker bode-mo imeli tudi sveto mašo, pri kateri bodo peli člani društva, in se v ta namen prosi, da tisti, kateri imajo veselje do sodelovanja, naznanijo svoj naslov, da se jim lahko sporoči, katere pesmi se bodo pele. Pozdrav in na svidenje na Brezjah. — Odbor.

Domača umetnost. — Nova zastava. Ob veliki udeležbi Marijinih družb je veliko število naših Šentpeterčanov praznovalo preteklo nedeljo svoj pomenljiv dan blagoslovljenja nove zastave Marijine družbe pri sv. Petru v Ljubljani. Mnogobrojni množici udeležencev

je govoril in pojasnil pomen zastave gospod kanonik dr. Andrej Karlin, kateri je tudi zastavo blagoslovil, nakar je kumica g. Lina Strahova privezala krasen trak z napisom »Brezmadežni« M. D.« in »Sv. Peter, 26/V. 1904.« Zastavo izgotovila nam je gđc. Jospina Repše, Zaloška cesta 15; pokazala nam je, da je zmožna kaj umetnega izvršiti, ker vsak se lahko prepriča, da je delo nove zastave vzor naših zastav. Načrt in slike nove zastave napravil nam je naš slikar gospod Matej Trpin, ki je z vsjo pozornostjo gledal na to, da nam zastava predstavlja nekaj svetega in okusnega, pravilno v renesančnem slogu. Iz renesančnih listov sestavljeno sulico z Marijinim monogramom je poleg krasnega droga izvršil naš dični pasar Ivan Kregar. Opomniti nam je dolžnost, da kdor kaj potrebuje, obrne naj se na domače obrtnike, gotovo bo prepričan, da se mu bo v enakiem zadovoljstvu izgotovilo. Na ta način se lahko držimo svojega gesla: »Svoji k svojim!«

— **Namesto domov — v večnost.** Gospod Alojzij Šepić, sin ugledne rodbine iz Zabje Vasi pri Novem mestu, trajno odsoten pri svojem stricu v Konjicah, si je zaželel, da pride o binokostnih praznikih obiskat svoje roditelje. Sestra mu je šla nasproti do Ljubljane. Pridejo prazniki, roditelja doma čakata in čakata, a ni nobenega. Polastila se je starišev čudna nemirnost, kar pride v ponedeljek brzojavka, da je sin nagloma nevarno obolel. Kmalu za to brzojavko sledi druga: Sin je umrl. — Kakor izvemo, si je pokojni Šepić dal pred kratkim izdreti zob. Vsled izrednih komplikacij je sledilo vnetje možgan. Sin je slutil nevarnost, zato je želel še enkrat videti svoje drage doma, a ta želja se mu ni izpolnila. Kratko pred nameravanim odhodom je nastopila kriza, ki se je končala s prerano smrtjo. Gosp. Šepić je bil 36 let star in zapušča ženo in petero nepreskrbljenih otročičev.

+ **Zmaga S. L. S.** V občini Trata so se vršile že drugič občinske volitve, ker so bile prve razveljavljene. Pri prvih so imeli liberalci še par mož v odboru, sedaj so tudi te izgubili. Dasi so volitve trajale tri dni, so se držali naši vrli volivci izborni. Liberalci so popolnoma poraženi. Navdušenje med našimi je veliko. Slava našim možem!

Iz ljubljanske okolice.

Ljublj. barje. Volitve so minle, sedaj se je nekaj pomirilo. Liberalci pravijo, da so zmagali, mi jim pa povemo, da so zgoljufali. Na Ilovcu je Kosmulec obesil neko plenico na smreko, toda zavedni Ilovčani so jo kmalu spravili v kraj. Čast jim zato. Potem se je prikazala pri Mokarju, tu jo pa varuje pes. Sicer je Hribar dobro za pijačo in klobasice dajal, vendar je Črnagoj še bolj suh, kakor je bil. Povedati pa moramo, da je Hribar baje naročil Črnagoju, naj si dobro zapomni, kateri so njega volili, da bo potem razdelil tisto podporo, ki bi jo moral že pred dvema leti samo svojim volivcem. Zagrizen liberalec iz Ilovice je rekel, da se ne gre za družega, kakor samo »črnuhe« (to je duhovnike) bi radi pospravili. Liberalci so nas imenovali svinje. Bolj lahko rečemo mi liberalcem svinje, ker so krutili in vpili prav po svinjsko po cestah. Veseli so zmage, tako pravijo, toda še bolj veseli smo mi, ker smo si v svesti, da smo ravnali pošteno in značajno. Še kličemo in še bomo klicali: živio Kregar! Živela Slovenska Ljudska Stranka, — pogin liberalcem, zmaga po pravici naša. Živio! Po poštemem potu gremo naprej.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g **Pogorelci v Domžalah.** 14. maja je več nesrečnih mož pogorelo. Žal nam je posebno za belobradatega moža. Ta mož prav pridno bere »Učiteljskega Tovariša« in druge liste teh pogorelcev, pa vendar ni imel moč sreče. Režeži so mislili, če bodo še 14. maja po voglih in dvorišču pridno podpisovali za svojo zavarovalnico, namreč za stranko, da bodo dobili večino, pa so se tako zmotili v računu kot Bolčev Pepe. Nekaterim ne zamerimo, ker so jih ti liberalčki preslepili s tem, češ, le kmeta volimo, kaj bo vedel »črnuhe«. Sedaj povemo tistim zaslepljencom, da naj znanprej bodo bolj pazljivi in naj bolj pridno prebirajo katoliške liste, kakoršna sta »Domoljub« in »Slovenec« in naj v prihodnje več v lastno skledo ne pljujejo, ker potem tako sramotno pogoreti in pokopan biti z liberalizmom, to je vendar malo preveč. Torej somišljeniki, pazite tudi v prihodnje, da bo vedno manj tacih nesrečno zapeljanih pogorelcev.

g **Iz Smartna v Tuhinju.** »Ves svet je godlja, mi pa smo kuhovnice, da jo mešamo.« Ta le staroznani rek, prihaja nam v spomin, ko čitamo razne časopise o sedanjem razburkanem času, posebno za časa državnozbornih volitev. No, hvala Bogu pri nas se glede volitev nismo ravno vznemirjali, kajti v našem kamniškem okraju ni bilo težko izbirati med sposobnimi kandidati, ker nam je S. L. S. postavila tako izvrstnega kandidata, da si boljšega ne moremo želeiti, namreč dr. Kreka. Sicer nam je nasprotna stranka ponujala nekega gosp. Seršena, župana in posestnika na Skaručini, toda žal, da ga ne poznamo. Mogoče, da je imenovani vsega spoštovanja vreden mož, naš sotrp in tovariš, toda kako in s kakim prepričanjem naj ga volimo, ako ga ne poznamo in ako se nam ni prav nič predstavil. On bi bil moral osebno napraviti vsaj po večjih občinah našega okraja volivne shode, kjer bi bil razvil svoj program in na katerih bi bilj mi lahko presodili njegovo sposobnost, za državnega poslanca. Ker pa tega ni storil, zato smo rekli: »Mačka v žaklin nihče ne bode šel kupovat.« Torej v naši dolini ni bilo boja, le par sršenov je hotelo nekoliko pikati, toda ti piki ostali so brez učinka in veljave. Mi nikomur ne odrekamo spoštovanja, ako ga resnično zasluži, četudi smo priprosti kmetje. Tako n. pr. smo pokazali na Vnebohod t. l., da zaslužene može čislamo in visoko cenimo. Imenovanega dne namreč izročil je naš občinski odbor, z vrlim županom Janezom Slapnikom na čelu, krasno diplomlo častnega občanstva našem preljubljenemu g. Francišku Zore, učitelju v Smartnem. — Gospod učitelj deluje že od leta 1857 do danes med nami. Vzgojil in podučil je že tretji rod. Skozi pol stoletja tedaj deluje med nami kot vzgojitelj in učitelj; poleg tega pa je zajedno skozi vso imenovano dobo takorekoč desna roka naših županov. Tudi mi vemo, da vzgoja in poduk mladine ni majhna stvar. Koliko skrbi, težav in bridkosti prizadeva mladina učitelju. Toda vse te težave še niso upognile našega vrlega gospoda učitelja. Dasi ima že nad sedem križev na svojih ranah, vendar je gospod učitelj še mladeniško čil in delaven. Pripomniti moramo, da ta starosta kranjskega učiteljstva skozi vso dobo njegovega delovanja niti enkrat ni zahteval ali prosil dopusta. Vestno in marljivo opravlja svoje stanovske dolžnosti. Poleg tega je imenovani gospod tako nepristranski in ljubeznjiv družabnik, da ga menda nima nasprotnika v celi tuhinjski dolini. Zbog teh vrlin ga resnično mora vsak

čislati in spoštovati. Doživel in preživel je viharne čase! Kljub temu, da niso baš učiteljske plače prav sijajne, vzgojil je svoje štiri otroke jako lepo in dostojno. Najstarejša hči je postala soproga sosrednjega naučitelja, mlajša hči pa mu sedaj ljubeznjivo střeže in gospodinjki, eden sin, gospod Anton, je kaplan, drugi pa je vrlj učitelj. Tedaj dva sina je dal studirati v onih časih, ko so bile učiteljske plače naravnost sramotne. Kakor je bilo gori omenjeno, mu je občinski odbor izročil diploma častnega županstva. To je največja in najčastnejša odlika, katero zamore kaka občina komu podeliti. — Gospod župan Janez Slapnik mu je v kratkih in priprostih besedah omenil, kaj je napotilo občinski odbor do tega sklepa in koraka. Vidno ginjen in popolnoma presenečen zahvalil se je gospod učitelj Zore navzočim odbornikom, češ, da kaj takega ni pričakoval. Vendar pa sprejema to čast s hvalečnostjo in srčnim zadovoljstvom, ker je sedaj še le uprav preverjen, da nauki in opomini, katere je dajal skozi 50 let niso brez napredka in uspeha. Dolgo časa so se potem vrlj možaki pogovarjali s svojim priljubljenim gospodom učiteljem. Marsikaj zanimivega, žalostnega, pa tudi veselega je povedal gospod učitelj izza časa svojega dolgoletnega službovanja. Le prehitro se je nagnil dan k svojemu zatonu. S srčno željo, naj ljubi Bog ohrani iskreno ljubljenega gospoda učitelja še dolgo vrsto let, poslovili so se odborniki od njega. Vsa šolska občina prosi ljubega Boga, naj ga ohrani milostljivo do skrajnih mej človeškega življenja! Slava mu!

g Iz Moravč. Kje so volivci? Na voliču so se zbrali volivci, lepa množica jih je bila . . . Njej nasproti je stala peščica liberalnih sršenov. Tu si videl »Njega izobraženost« liberalnega učitelja, ki je pa igral ta dan sv. Vida ples. Na strani mu je stal načelnik prihodnjega vodovoda, Pongretov očka. Našem volivcem se je rala zadovoljnost z obraza, le liberalci so bili nekam hudomušni. Štacunar Učakar pa je bil kar naravnost nezadovoljen. »Kje so volivci,« je vpraševal in pihal okoli sebe. Tu nas je cela truma, mu zadoni v odgovor. »Toda, kje so naši volivci,« je vpraševal zopet Učakar, »toliko glasovnic smo podpisali, a vendar — — — Kje so neki ostale od liberalcev podpisane glasovnice? — Nekdo namemu volivcu: »Kako ti je kaj pri srcu?« Volivec, »Dobro, izvrstno dobro!« »Pa zmagali danes ne boste!« Volivec: »Zakaj ne?« »I, no, ker so Sršenu sinoči tako »živio« vpili, da so se kar Moravč tresle.« Volivec: »Na surovo razgrajanje podivjanih pobalnikov nikar ne računajte; ti, ki so sinoči noreli, bodo nočoj molčali.« In tako se je tudi zgodilo. — Liberalni učitelj (zaničljivo): Glejte, izobraževalno društvo . . . Tam ni izobrazbe, tam je surovost . . . Tam je nezavedna, neolikana kmetška masa. — Noč pred volitvami. Po trgu vpitje in razgrajanje, surovi kriki, izrazi itd. Tomanova banda je vzrojila. Moravčani so rekli: to so »vrline« liberalne kulture. Da, to je sad liberalne olike!!

g Velika vas častno na strani S. L. S. Liberalcem se agitacija to pot ni posrečila. Sršenovci postavljeni pod kap!

g V Pečah je dobil dr. Krek 107 glasov, Sršen 1. Liberalci tu niso agitirali, Hušnjak prišel prepozno. Gospodu županu in njegovemu občinskemu odboru vsa čast! — Razgrajanje moravških liberalcev napravilo je našim somišljenikom mnogo zabave. Ko so zjutraj prihajali na voliče, je bilo lepakov vse živo. Marsikaj sršen je ječal že raztrgan v blatu. Neki dovtipni volivec se je šalil rekoč: liberalci so kakor sušec. Mesec sušec vse dopinese. ravno tako liberalci. En čas so po-božni, vneti za napredek, hlinijo se onim, katere sovražijo. Kmalu zopet pokažejo robove.

Takrat vpijejo kakor norci in da pridejo še bolj v blamažo — trosijo in nabirajo lepake. Toda lepaki so mrtva stvar, kakor liberalci, torej tudi z njimi ne bodo prav nič dosegli.

g Iz Lukovice. Občni zbor hranilnice in posojilnice se je vršil dne 5. maja. Iz poročila načelnikstva posnamemo, da je imela zadruha pretečeno leto 170.000 K prometa. Vložilo se je 57.646 K, dala je posojil 30.000 K. Čisti dobiček za leto 1906 znaša 450 K, skupni rezervni fond 718 K. Članov je bilo do konca leta 1906 118. Odstopil je odbornik Tomaž Justin, ki je tudi odbornik šentvidske, kakor samj pravijo, liberalne posojilnice, ki je v celjski zvezi. To se je do sedaj še malo slišalo, da bi bila gospodarska podjetja strankarska, toda v Št. Vidu so včasih že tako napredni, da se jim vse skisa. Mesto njega so izvolili vrlega Matevža Osredkarja, posestnika na Vruhu. Velika udeležba na zboru je pričala, kako se ljudstvo vedno bolj zanima za zadržno idejo. Veliko veselje je vzbudila obljuba načelstva, da hoče delati na to, da se v najkrajšem času zniža obresti od posojil na 5 odstotkov. Sklenil pa je občni zbor dajati posojilo na amortizacijo, t. j. da se dolg s samimi obrestmi povrne v približno 30 letih. Natančnejši podatki se dobijo v posojilnici. Koliko dolgov imajo ljudje, ki že plačujejo obresti 20 do 50 let in še več, na ta način se z malo večjimi obrestmi znebiš dolga, da niti ne veš kdaj.

g Iz Lukovice. Zelo klaverno se držijo zdaj po volitvah naši liberalci, kar ne gre jim v glavo, da so še tukaj tako sramotno propadli, kjer so mislili, da imajo svojo glavno trdnjavo in kjer so si napredni frakarji in štacunarji vse prizadeli, da bi dobili več glasov za svojo stranko. Naš kandidat dr. Krek je dobil 35 glasov, Sršen pa 23. Le tako naprej, zavodu može, nikari se dati voditi pristašem te zavožene frakarske klike, ki so naši najhujši nasprotniki vselej, kadar se gre za kakoršnekoli naše koristi.

Iz kranjskega okraja.

g Iz Predoselj. Pri nas je ustanovila »Slovenska dijaška zveza« knjižnico, katero vodita Anton Basaj in Jožef Umnik (Erženov). Knjižnica se nahaja v hiši posestnika Valjavca na Suhi in ima sedaj okoli 180 knjig. Pravico izposojati si knjige imajo vsi tisti, ki stanujejo v fari Predoslje. Izposojevalni red je sledeč: 1. knjižnica je javna, to je vsakdo si lahko izposoja knjige; 2. za vsako izposojeno knjigo se plača štiri vinarje; 3. izposojene knjige je vrniti tekom 14 dni; 4. kdor knjigo izgubi, plača novo; 5. kdor knjigo poškoduje, plača odškodnino, ki jo določi knjižničar; 6. ni dovoljeno drugim izposojati knjige. Knjigo je treba, ko se jo dobi v roke, zaviti. Izjeme od teh pravil sme dovoliti le knjižničar. — Mi z veseljem pozdravljamo to delo naše »Slov. dijaške zveze« in želimo le, da bi Predosljani, in prvi vrsti fantje in dekleta, pridno obiskavali knjižnico. Če je v nedeljah popoldan dolgčas, ni boljše zabave, kot vzeti v roko lepo povest. Velikega pomena je knjižnica tudi, ker se bo s tem vsaj nekoliko preprečilo tisto pohajkovanje ob nedeljah popoludne in zvečer, kar gotovo ne vpliva dobro na mlade ljudi. Veliko je tudi takih, ki bi radi brali, pa nimajo kaj. Knjižnica je njihove želje izpolnila. Čujemo, da je dobila knjižnica ravno zadnji čas obilo zelo lepih povestij. Zato vsi v knjižnico!

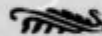
Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Št. Ožbalta. V Št. Ožbaltu so se nekateri naprednjaki tako razkoračili, da so skovali iako klaverno in napol staroveški dopis v »Štajerca« čez občeprijubljenega gospoda župnika, kar je pokazal 14. maj, ko so razun treh vsi oddali glasove za S. L. S. Nekemu

župniku S. L. S. očitajo, da je farški podprenik, pa to ne spravi nikogar iz ravnotežja, še manj pa g. župnika. Naj bode uveren nasprotnik, da se g. župnik ne bodo tako ponižali, da bi na Štajerceve dopise odgovarjali. Ti naprednjaki pa si v čast štejejo, da so podpreniki one hirajoče stranke, katero na vseh koncih propada, kar menda sami priznavajo, zato so se jeli bratiti s »Štajercijanci«. No, pa v teku časa bodo tudi pri tem prišli v blamažo, iz katere jih ne bo rešil ne »Štajerc« in ne Sršen.

g Iz Št. Gotarda. Kakor povsod, tako smo tudi pri nas volili z veliko večino po katoliškem prepričanju in so se od zadnje državnoborske volitve leta 1900 liberalni glasovi skrčili od 52 na 25, socialnodemokratski pa od 12 na en glas, ki pa je tukaj brez pomena. Torej se vidi, da tudi pri nas raste število somišljenikov S. L. S. Volitev se je vršila v najlepšem redu, samo po štetju glasov se je neki čemšeniški naprednjak togotil in na tla pljuval pred nekaterimi volivci S. L. S. in izjavil, da je sramota, da je v dveh farah komaj 25 glasov za Sršena, pa sramota je res velika za liberalce, ker nimajo nobenega poslanca na kmetih. Prišel je tudi 82-letni starček na voliče, da je oddal glas S. L. S., ki naj bo v zgled in spodbudo vsem tistim, ki najvažnejše delo, volitev, prezro.

— **Novice z Bleda.** Binkoštno soboto je bil soglasno izvoljen za župana Fr. Rus, naučitelj na Bledu, za svetovalec pa Leopold Stuhly, vpok. major, Janez Dolar, posestnik v Zelečah, Jan. Kunčič, posestnik v Mlinem, J. Rus, trgovec v Zagorici, Josip Verderber, posestnik v Gradu. Novi odbor ima rešiti obilo zaostalega dela. Najnujnejši stvari na Bledu sta: nov vodovod in električna razsvetljava; hotelir Steidl vpelje vožnjo z omnibusom v svoj hotel; s 1. julijem prične poštini sel raznašati pisma po Rečici do kolodvora. — Kmalu odpre Rikli svojo zdravilnico.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

g Iz Javorja pri Litiji. Gospod Anton Rus, organist, cerkvenik in učitelj, bode obhajal dne 28. t. m. svojo sedemdesetletnico. Že od svoje rane mladosti je služboval pri cerkvi. Prvič kot strežnik, od 14. leta naprej kot cerkvenik. Nad štirideset let opravljala službo kot organist in petintrideset let službo učitelja, povsod spoštovan in priljubljen. Prva leta je bil v Polhovem Gradcu, kjer je tudi njegov rojstni kraj. Potem ne dolgo na Primskovem, nekaj let v Velikem Gabru, kjer se ga še sedaj veselo spominjajo. Pri nas že trideseto leto opravlja svojo službo v zadovoljstvo cele župnije, bodisi kot cerkvenik, organist ali učitelj. Kako priljubljen je šolski mladini, je priča to, da radi otroci hodijo v šolo, kar se drugje opazuje narobe. Zato mu vsi farani želimo še mnogo let, da bi ga Bog ohranil zdravega in čilega, da bi še nadalje pri nas opravljal svoj posel in tako vestno vzgojeval njemu poverjeno deco, kot dosedaj.

g Sv. Križ pri Litiji. Pri nas so se 14. maja može še precej dobro obnesli, ker je večina volila priporočene kandidata S. L. S., namreč Franc Povšeta, samo dvoje liberalnih zru se je dobilo, da nista dali našemu kandidatu glasu. Kdo sta neki ta dva, radi bi ju očitno poznali, gotovo ju bomo iztuhtali, če preje ne, pa pozneje, sedaj se ne upata očitno pokazati, ker ju je sram. Svetujemo jima, naj se podasta v mesto Ljubljana, tam bodeta dobila več

pajdašev sebi enacih, pri nas pa ni zemlja za to, da bi liberalizem kraljeval. Volivci so bili klicani iz volivnega menika po imenu in stanu. Marsikateri je odgovoril s »hier«, zakaj pa ne »tukaja«, ali smo mari na Nemškem. Čemu se sramovati materinega jezika na domači rojstni zemlji, mar li zaradi volivnega komisarja, ali kaj? Bodimo vselej in povsod Slovenci!

d Janče. Okrajno glavarstvo v Litiji je prepevedalo streljanje z možnarji pri veliko-nočni procesiji in sedaj zopet pri procesiji presvetega Rešnjega Telesa, dasiravno imamo za streljanje vse postavno urejeno. Taka prepeved brez postavnega vzroka je gotovo zaničevanje verskega čuta. Radi tega obrnili smo se do svojega državnega poslanca Povšeta in vsled njegovega posredovanja je deželna vlada isto prepeved razveljavila in nam dovolila, da smemo največjo cerkveno slovesnost, procesijo presv. Rešnjega Telesa, povzdigovati tudi s streljanjem. Zato izrekamo tem potom vsi janski župljani, kakor tudi sosednji Prežganjci, najprisrčnejšo zahvalo preblagorodnemu g. Fr. Povšetu, kakor tudi visoki c. kr. deželni vladi. Hvala Bogu, da nižji uradi nimajo zadnje besede! Dasiravno imamo tudi svoje napake, vendar z eno lastnostjo se pa smemo ponosno pohvaliti in ta je: zvestoba do Boga in do cesarja. Zato hočemo rojstni dan presvitega cesarja tudi povelečevati s streljanjem in radovedni smo, če se bode okrajno glavarstvo v Litiji tudi takrat upalo izdati enako prepeved. — V kratkem obhajali bomo tukaj sv. misijon, katerega prav z veseljem pričakujemo in prav hvaležni smo g. župniku, ki so ga nam preskrbeli. Sv. misijon bodo vodili gg. jezuitje iz Ljubljane od 9. do 16. junija. — Na predvečer praznika presv. Srca Jezusovega nameravajo tukajšnji fantje žgati velikanski kres na vrhu janskega hriba. Vsi častivci presv. Srca Jezusovega, posnemajte jih!

d Vače pri Litiji. Volitev za državni zbor je pri nas izpadla lahko rečemo izborno. Brezvrni liberalce Žerjav je agitiral za soc. demokrat Cankarja s šnopsom in drugimi slepili, pa jih je vjel le 12 breznačajnih butcev. Poznajo jih, ravnali se bomo po geslu: Svoji k svojim! Gospod Povše je dobil 80 glasov od naših vrljih katoliških mož in fantov, ki so prišli v polnem številu volit tudi taki, katerih včasih ni bilo spraviti na volišče. To kaže, da se močje vedno bolj zavedajo volivne dolžnosti. Ta zavednost se goji s katoliškim časopisjem, zlasti s prekornistnim »Domoljubom«, ki je pri nas dokaj razširjen, pa bi bil lahko še bolj. Manjka pa nam izobraževalnega društva, katerega pa sedaj radi pomankanja prostora ni mogoče ustanoviti. Kedar se bo napravljala prepotrebna mežnarja, naj bi se odločila ena soba kot društvena. Potem bo ustanovitev izobraževalnega društva lahka, ker podlaga je že tu. Obstoji namreč že farna knjižnica, ki razpolaga z dobrimi knjigami in z verskimi časopisi in pevsko društvo Poleg nabožnih društev, kakor deklishe Mar. družbe in tretji red, imamo tudi kmetijsko podružnico, ki goji sadjerejo in je v poštenih rokah. Pred kratkim pa so bistroumni katoliški močje ustanovili mlekarino za Vaško - Koraško in Sv. Gorsko faro ravno v okolišju, kjer so najlepši travniki, da morejo posestniki rediti mnogo goveje živine. Mlekarna dobro napreduje ter daje našim gospodarjem gotovih dohodkov.

Iz Zagorja.

d Kakor smo govorili, tako se je zgodilo: Povše je sijajno zmagal. Dobil je 4751 glasov, Cankar borih 1302.

d Smiljo se nam naši socialni demokrati. Koliko shodov, koliko letanja, koliko lažij! In zdaj pa taka zaušnica. Danes hočemo naštetil le nekaj sleparij, ki so jih trosili okrog. Gorko so še, menda jih vendar ne bodo hoteli utajiti. — Prva sleparija: Kmetje, volite Cankarja. Na shodu je obljubil, da bo odpravil za vas vse davke, Tega seveda tudi Cankar ni mogel govoriti, če bi bil še tako rdeč. Demokratije so jo trosili, in ne brez uspeha. — Druga sleparija: Povše bo zopet vpeljal tako. Po 12 dni boste na leto tlačanili. — Tretja sleparija: Povše je rekel, da ima delavec zadosti dve kroni na dan (eni so rekli celo samo 80 krajcarjev). 300 mož je priča, da je to navada laž; sleparjem so ljudje verjeli. — Četrta sleparija: Povše bo podražil meso, moko itd. Eno kilo sladkorja boste plačevali po 3 goldinarje itd. Seveda sleparjem se mora verjeti. — Peta laž: Povše bo naredil postavo, da ne bo smel nihče v Ameriko. Priprosta laž. Povše je govoril: Razmere doma se morajo izboljšati, da našim ljudem ne bo treba hoditi na tuje iskat potrebnega zaslužka, ampak da se bodo lahko doma preživili. — Seveda sleparjem so verjeli. — Šesta laž: Na Komljanskem ima Cankar 500 glasov, torej bo zmagal. Dobil jih je v št. Jurju 7, v Polšnjaku 50, to znaša seveda v demokratskih glavah 500. — Sedma laž: Vsi drugi duhovniki so za Cankarja, samo naši farji so za Povšeta. — Osmo sleparija: Kaplan plačuje vsak glas po kroni. — Naj se oglasi samo en slepar in videl bo, da so glasovnice še dražje kakor po kroni. Ljudje so verjeli seveda tudi to neumnost. — Deveta sleparija: Ne hodi volit. Ne boš imel pravice. Tvoj glas ne bo veljal, ker si agitiral, še zaprt boš. — Deseta in najhujša sleparija: Socialni demokratije so tudi za vero. — Ljudje vedo, da pravi demokratije ne izpolnjujejo nobene cerkvene zapovedi, verjeli so jim vendarle.

d Vprašamo: Ali se dobe še kie na svetu taki lažniki, taki sleparji, kakor so naši socialnodemokratski voditelji?! In ubogo ljudstvo jim je slepo verjelo, prav vse verjelo. Vprašamo še enkrat: Kje so večji backi, kakor pri socialnih demokratih, ki dero tako slepo za svojimi koštruni? Zato jim pa ponosno vračamo vse meketanje in bleketanje: Bee, bee, na zdravje!

d Ali niso bili junaki naši močje, ki se niso dali prestrašiti z grozenjem, ne preslepariti takim gitatorjem? Da, junaki so to. Le lunaško napre! Napredovali smo tudi pri nas od zadnjih volitev, par občin pridobili, pa o tem prihodnjijč.

d Po volitvah so socialni demokratije še vedno surovi. Tisti, ki se jim niso dali pregovoriti, da bi volili ž njimi, zdaj nimajo miru. Zlasti v Kisovcu kažejo svoje »bratstvo in svobodo«. Napadajo, zmerjajo, zasramujejo poštene močje. Jih bo res treba nekatere naznaniiti sodišču, ako ne bodo dali miru.

d Mrtev je obležal 56-letni Anton Hočev, Pobratila sta se bila s »ta zelenim«, in ta mu je postljal posteljo, kakoršna čaka še par bratcev »po frakelju«.

d Semenj sv. Pankracija se je slabo obesel. Sicer so prišli na trg imenitni kupci, kakor n. pr. Čobal in drugi (pravijo, da jih pred volitvamj še ni bilo nikoli), pa niso nič kupili, zato je morala živina domov.

Iz ribniške doline.

d Iz Roba. Žalosten je bil dan za nas vse župljane dan slovesa našega čez vse ljubljene g. župnika Franca Pešca. Ko so se zadnje nedeljo od nas župljanov poslavliali, ga ni bilo od najmlajšega do najstarejšega sivega starčka v cerkvi, da bi se ne bil solzil, ko se

je oziral na leco in zrl zadnjokrat na svojega dobrega pastirja, kojemu smo bili tako vdani. Zapustili so nas žalostne in ostali smo sami. Ali za žalostjo pride veselje. Ko se nam je nannil dan 15. maja, da pridejo novi g. župnik Tomaž Zabukovec, smo z radostnim srcem pričakovali omenjenega dne. Več lepih vitkih mlajev in slavlolokov z lepimi napisi in vihrajočimi zastavami je pozdravljalo novega župnika. Več voz odličnih mož se je peljalo naproti do meje naše župnije, kjer so spoštljivo pozdravili novega g. župnika ter mu skazali udanost cele župnije. Doma jih je pozdravila šolska mladina z učiteljem in Marijina družba z zastavo. V cerkvi je bil blagoslov z Najsvetejšim. — Pri podoknici zvečer so domači mladeniči, pevci izobraževalnega društva in Marijina družba lepo zapeli. Lepo čarobno je bilo videti v temni noči pri petju, ko je bil ves trg razsvetljen pred župniščem z lepimi lampijoni in umetalnim ognjem. Raketi so švigali v temno noč. Novemu župniku kličemo: Bog vas živi na mnoga leta v naši sredi!

d Nesrečna smrt. V petek, dne 24. maja je padel posestnik Anton Jerič iz Zdenske vasi raz kozolec in se ubil. Umrl je v nekaj trenutkih.

d Mizarško delo za novo in staro šolo v Dobropoljah se bo oddalo dne 2. junija po litanijah.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Tržiča pri Mokronogu in okolice. Preteklo je že osem tednov, odkar niste pričeli nič novic iz našega kraja, zatorej naj vam jih naštejem danes nekoliko: Najprej začnem pri občinskih volitvah, ki so se vršile dne 18. aprila t. l. v šoli. Zanimanje je bilo zanje toliko kakor še nikdar prej. Stranka katastralne občine Pijavce je skoro popolnoma pogorela vsled agitacije in velikanskega pritiska nasprotnikov. Zato ni čuda, če se čuje klic: »Proč od Tržišča!« ker slabega občinskega gospodarstva je že sit vsak, in kadar je kozarec že do vrha napolnjen, ne gre več vanj. Proti občinski volitvi dne 18. aprila se je zopet vložila pritožba in kakor se sedaj čuje, bode baje volitev še enkrat razveljavljena. Res, slabi so naši občinski faktorji, ki pri volitvah store vedno toliko formalnosti, da se jim vedno in povsod odreče in ugovarja. — Po št. Janski dolini v Karmelu je sedaj živahno gibanje, delajo se predpriprave za znano lokalno železnico. Proti koncu tega meseca se vrši politični obhod, kjer se določi končna smer železnice. V Karmelu se delajo predpriprave in koplje temelj za velika rudniška poslopja. — Pri volitvi za državnega poslanca je dobil v Tržišču dr. Hočev 20 glasov, liberalec Penca 139, Gombač —. »Slovenec« je pomotoma poročal, da je dobil Gombač 139 glasov in Penca —. Da je zmagal S. L. S. v tem okraju zagotovljena, smo vedeli takoj na dan volitve v Tržišču, ker stara navada v naši občini je, da tisti, ki pogori v Tržišču, zmaga drugod, — o tem smo se že prepričali pri prejšnjih volitvah, ko so pri državnih in deželnih volitvah pogoreli dr. Šusteršič, Povše, dr. Žitnik, dr. Schweitzer in Košak, sedaj pa dr. Hočev in glejte! Vsi ti močje so bili voljeni poslancem, tržiški zmagovalci Jelenc, Zupančič, Penca, pa so padli. — Kako že pravi tista pesmica, naj jo liberalci vzamejo v spomin:

Po našem kraju se to govori,
Da silno napenjal' ste svoje moči,
Pa le vendar kljub temu smo zmagali mi.
V Tržišču, to je že stara navada,
Da kandidat, ki pri nas tu zmaga,
Svinjo le jezdi — zastonj se poti!

V Št. Janžu je pri državnozbornih volitvah zmagal kandidat S. L. S. g. Franc Povše z petšestinsko večino proti Cankarju. 14. maj je tudi v Št. Janžu razkrinkal »Narodova« hvalisanja o razbitem Povšetovem in dr. Šusteršičevem shodu. Volivni dan je nakrat vrnil Povšetu izgubljeni upliv. Zivelji volivci!

d **Bučka.** Ljut boj smo imeli na obeh straneh ob času volitve, vendar je častna zmaga naša strani. Ko bi bil dobil naš kandidat še šest glasov, bi jih bil imel še enkrat toliko kot oba liberalna. Hudo so pogoreli. Šli so s povešenimi glavami jako klavrni proti domu. Mi smo pa zapeli staro, a za nas novo pesem:

Mi smo mi, vi ste vi,
Vi ste naše smeti,
Pa premalo je vas,
Da b' vi zmagali nas.

V neki številki »Slovenskega Naroda« napadajo liberalci vzgledne fante Lavrčane in pravijo, kako so agitirali in jim pravijo svetniki. Saj Skut in Preštmar ne bodeta nikoli svetnika, akoravno je Preštmar bratranec Lavrčanov. Naši liberalčki so obljubili plačo tem svetnikom za agitacijo, pa do sedaj je še niso dali. Naši naprej-bedaki so preveč siromaški, ne bodo mogli dolga plačati, jih je premalo. Obljuba dela dolg, dolg pa zahteva obresti. Čemdalj bodete dolžni, tem večji dolg bo. Ako pa želite, da bodo lavrški svetniki brali vaš dopis, ga morate dati v »Domoljuba«. Kolikor mi je znano, se pri tisti hiši »Slovenski Narod« ne bere. Lavrški svetniki so pa veseli, da jih »Slovenski Narod« obrekuje. Ko bi jih hvalil, ne bili bi toliko zadovoljni kot so sedaj. Ob deželnozbornih volitvah bodo pa toliko agitirali, da ne bodo le svetniki, ampak mučenci.

d **Krško.** (Samoumor.) Za krškimi starim gradom ob obali Save so našli 23. maja nekega 24 let starega Antona Remer mrtvega. Bil je doma iz Štajerskega ter pištanski rojak. Nesrečnež si je spustil svinec iz samokresa naravnost v glavo ter na mestu prominul. Pokopali so ga tiho brez zvonjenja in duhovnika.

d **Iz občine sv. Križ pri Svibnjem.** Dragi »Domoljub«, srce, prenapolnjeno z veseljem po dobljeni zmagi, pripravilo me je do tega, da sem posegel danes prvič kot dopisnik po peresu. Tudi v naši občini namreč, drugače povsem mirni, je pred volitvami vedno nekaj grmelno in to radi tega, ker je prišlo vedno kaj takega v njo, kar je naravnost škodljivo. —

Sedaj pa Bogu bodi hvala:
Vojska srečno je končana,
Zmaga naša je dobljena.
Bati ni se več napada,
Zdrobljena je sovragu nada.

Od napora, truda zmučen,
Leži sovrag pred durmi sključen.
Častna zmaga Slov. Ljudske Stranke,
Pomedla zadnje je ostanke.

Zatoraj kličemo, veseli zmage:
Bog živi nam, poslance drage,
In daj jim moč, resnično kaj doseči;
Kar v blagor bode stranki, zdaj trpeči.

V naši občini bilo je skupno 468 volivcev. Izmed teh je prišlo na volišče 323 volivcev in je dobil g. F. Povše 305 glasov, Cankar pa 7. Bo že menda zadovoljen s tem, da se je enkrat zastoj potil. Ostali glasovi pa se niso šteli, ker niso bili pravilno napisani in teh je bilo 6 Povšetovih in 5 Cankarjevih. — Kmet iz občine.

d **Vinica.** V nedeljo, dne 5. maja, je imel na Vinici g. Šuklje shod. V encurnem govoru je razvil program S. L. S., katerega je okoli 200 zaupnikov z živio-klici sprejelo. Kar smo mu takrat obljubili, to smo 14. maja izpolnili. Od 231 oddanih glasovnic jih je dobil g. Šuklje 224 glasov, 5 glasovnic je bilo praznih. Bog daj, da bi S. L. S. mogla svojo nalogo izpolniti. — Ud volivne komisije.

d **Iz Boštanja.** Gotovo zanima cenjene čitatelje, izvedeti, ali so nas še pustili liberalci pri življenju, ali so nas že pohrustali dne 14. maja; prosimo vas, g. urednik, da nam dovolite prostora za nekoliko vrstic. Liberalcev pravzaprav pri nas več ni. Ker je liberalna stranka tako silno »napredna«, da niti uboge »pare« kandidata niso imele, morali so se omožiti s socialnimi demokrati. Ker hočejo naši »naprednjaki« biti vedno pri tisti stranki, ki je in mora vselej »pogoreti«, so z veliko slastjo sprejeli mokraškega kandidata Ivana Cankarja. Tega so nam priporočali z dušo in telesom. Meneč, da se mora vse ukloniti štirim ali petim visokim glavam, bili so si v svesti, da bodo, kakor doslej, še vedno nosili svojo liberalno-socialnodemokratsko zastavo. Za agitacijo jim je bilo vsako, dovoljeno in nedovoljeno sredstvo dobro. Farbati so hoteli volivce, da ne bodo nič volili, marveč prazne glasovnice oddajali. Čujemo tudi, da so hoteli nekatere volivce nalagati, da ne bo nič volitve. Zabavljali so čez naše dosedanje poslance, češ, nikar nič ne verjemite takim sleparjem. Mi pa povemo našim, šele izvaljenim demokratom, naj pazijo, da ne pridejo pod § 6. državnega zakonika. Sedaj pa, ko je padla liberalno-mokraška trdnjava, katero so smatrali za nepremagljivo, se nekateri kar penijo same jeze in nam očitajo silno agitacijo. Bodi jim povedano, da niti deseti del nismo mi toliko agitirali, kot demokrati, nikdar pa s takimi sredstvi kot nasprotniki. Vendar pa je dobil naš kandidat g. Fr. Povše sedem veljavnih glasov več nego Cankar. 28 glasovnic, glasečih se na Franc Povšeta, je neveljavnih, ker niso vsebovale stanu in bivališče kandidata. Ljudska volja pa se je pokazala tudi pri teh. Zato pa mladi demokrati, kar mirni bodite, ker morate spoznati, da s takim kandidatom ne morete nikamor. Tisti agitator, ki je hodil po Dobju agitiraj za Cankarja, naj drugičkrat raje to opusti, ker sicer se lahko zgodi, da ga še sam ne bo volil. Za enkrat smo prizanesli vsem tistim, ki so volivno pravico izgubili. Kakšen mož pa je ta Cankar —? No, pri nas ga še nihče videl ni. V Št. Lambertu na svojem shodu pa je razvil ta človek svoj program. Povedal je, da se kmetu slabo godi. (To vemo vsi.) Da bi bil povedal, kako bi se dalo izboljšati kmetско stanje, nato je menda — pozabil. Tak je torej program mokrača Cankarja, za katerega so boštanski bivši liberalci žrtvovali vse moči. Sedaj še bolje spoznamo, da nas hočete imeti za osle, toda stvar se je zasukala obratno. Ko bi imeli kaj sramu, morali bi se sramovati takega kandidata. — Več mož Slovenske Ljudske Stranke.

d **Po boštanskem volivnem boju.** V Boštanju ni od onikrat več liberalcev, ker so se dne 14. maja — ko se tudi narava preminja — vsi prelevili v »pristne« soc. demokrate. Kakor povsod, je tudi pri nas glavna lastnost liberalcev, da so hinavci in lažnjivci. Zabavljati čez soc. demokrate, precej nato jih pa voliti, tega je zmožen samo liberallec. Vplivni boštanski liberalci so zatrejali pristavem S. L. S., da je Povše najboljši kmečki poslanec. Toda, ker je bil kandidat »S. L. S.« so raje oddali svoj glas soc. demokratu Cankarju, ki je kmet vseh kmetov, a obenem pisatelj na Dunaju. Vedno so povdarjali, da se ne

gre za stranko, ampak samo za kmečko korist, a volitve so jih na laž postavile. Ko bi mogel gospod Lucifer iz pekla kandidirati, bi ga boštanski liberalci raje volili kot kandidata »S. L. S.« Glavni agitator je bil deželni dacar Premru. Kar je pametnih Boštanjcev, priznavajo: dacar naj gre iz Boštanja, potem bo pa mir, prej ne. Posebno rad zabavlja čez »Domoljuba«. Tako je izgovoril v gostilni v Dolenji vasi pri Bazistu vprico somišljenikov »S. L. S.« besede: »Ena številka »Sl. Naroda« pove več dobrega in koristnega kot »Domoljub« v celem letu.« Pri agitaciji so mu bili zvesti priganjači vsi boštanski gostilničarji razen enega. Pomagale so jim pa še žene, hčere in sinovi. Zato naj deželni odbor skrbi, da pride v Boštanj dacar, ki bo svojo službo bolj vestno izpolnjeval. Da so pa šnoparji itak na strani oštirjev, je pa umevno. Ti razlogi pojasnjujejo 59 glasov za gospoda pisatelja Cankarja. »S. L. S.« je imela težko stališče. Žalostne razmere v preteklosti so vzrok, da vlada med župljanj neka nezaupnost do zaupnikov »S. L. S.« To dokazuje žalostno dejstvo, da je bilo 28 glasov oddanih za Povšeta neveljavnih. S stranko so hoteli voliti, a Bog ne daj, da bi kdo to vedel, ker je 2 glasu dobil dr. Šusteršič, je bilo 30 glasov »S. L. S.« neveljavnih. Mesto da so pa imel Povše 96, pa jih je imel le 66. Toliko je pa le gotovo, da tudi v Boštanju vstaja »S. L. S.« Sicer pa naj bi zadnje sijajne zmage »S. L. S.« na celi Kranjski prepričale Boštanjce tostran in onstran Mirne, da le njeni kandidati zmagujejo. Sramota za celo boštansko župnijo da njeni volivci volijo kandidata Cankarja, iz one stranke, ki pravi, da kmetje morajo v 100 letih pocrkati; in ki so pri vsaki volitvi hušje tepeni. Poleg madeža liberalizma, so hoteli župniji vtisniti še marogo soc. demokracije, a ni se jim posrečilo.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n **Prošnja.** Izgubil se je Andrej Gregorač po domače Bende iz Nove vasi pri Zireh. Od doma je šel 7. t. m., star je 62. let, na levo oko slep, nekoliko slaboumen. Nosi črno suknjo, črn klobuk, sive hlače, visoke čevlje, brez telovnika. Ako ga je kdo kje videl, se prosi, naj naznani župnemu ali županskemu uradu v Zireh.

n **Iz Črnega vrha.** Med dnevnimi novicami iz Črnega vrha nad Idrijo, v št. 19, je bilo povedano, da so 11-letnega Karola Ozbič orožniki aretirali. Poročevalec tega spisa je bil slabo poučen. Ta vest je popolnoma izmišljena in neresnična.

n **Vjetnik pobegnil iz zapora.** Binkoštno nedeljo je všel iz ječe idrijskega sodišča jako nevaren tat, po imenu Anton Krebelj, katerega so prejre menda celo leto okoli Trsta iskali, predno so ga dobili. Posebno piko ima ta človek na cerkve. Dosedaj se še nič ne sliši, da bi ga bili zopet dobili.

n **Nesrečna smrt.** Binkoštno nedeljo zvečer je utonila v Idriji žena rudarja Lovreta Brusa. V ponedeljek zjutraj so potegnili njeno truplo v Spodnji Idriji iz vode. Vzrok: preobilna pijača!

n **Socialni demokrati na delu.** Kristan vabi v zadnjem »Napreju« socialne demokrate na delo, češ, sedaj bodo klerikalci držali roke križem, ker so zmagali ob volitvah. Razšli se bodo sedaj socialisti po okoličanskih vaseh, kakor gosenice po zelju, ter vse oglodali, kar

je dobrega in ljudstvu svetega! Tako si Kristan misli, pa se moti! Mi dobro vemo, da se gre sedaj v prvi vrsti samo za boj proti katoliški veri in v takem boju nas bodo našli nasprotniki pripravljene. Zato kmetije, pozor, stojte na straži!

n **Gostinčar jih peče.** Volitev Gostinčarja bo razveljavljena, govore liberalci. Nekdo je celo rekel, naj gre magari vse njegovo premoženje v zrak, samo da bo Gostinčar »adel. Premoženje bo morda res šlo rakovo pot; za Gostinčarja se pa tudi vé, da bo ostal poslanec, če je gospodom potem všeč ali ne! Gostinčar namreč je ljudski in ne gosposki poslanec!

n **Hribarjevo slavje.** Vsem liberalcem in socialnim demokratom je pri srcu odleglo, ko so izvedeli, da je Hribar izvoljen. — So sploh liberalci postali ponižni, če se tako veselijo zmage enega samega liberalnega poslanca na celem Kranjskem. Preje pa jih niso imeli nikoli zadosti! — Takoj so zavirale zastave iz vseh hiš, kjer ima Julče komando. Še uro so ustavili ob polu 6. zvečer v stolpiču občinske hiše, ko je prišel telegraf v Idrijo, da je Kregar propadel. Pri nas uro ustavijo, kadar kdo v hiši umrje. Morebiti je to slabo znamenje za Hribarjevo poslanstvo? Hm; kaj, ko bi pomenilo to njegovo politično smrt?

n **Razgrajanja ni bilo.** Običajnega vpitja razgrajavec pod Julčetovo komando ni bilo po Idriji na dan izvolitve Hribarja. Samo Druškovič je nekaj kričal in čez »farje« zabavljaj. Čudno pač, da se je Julče toliko nazaj držal, kajti sicer ni to njegova navada.

n **Rudeče zastave.** Tudi Kristan je 24. maja opoldne razobesil dve lepi rudeči zastavi, ker so si socialni demokratje v Avstriji priborili toliko mandatov. Tonček je vesel; pa bi bil še bolj, ko bi bil Kopač zmagal v našem volivnem okraju!

n **Klerikalni maček in socialnodemokratske miši.** Jaz sem klerikalec, moj sosed je socialdemokrat. Moj maček — seveda klerikalec — je prej dobival pri sosedu v past vjete miši — seveda socialdemokratske. Po volitvi pa klerikalni maček sline cedi, socialdemokratske v past ujete miši pa plavajo v vodi, ki teče mimo hiše.

n **Metlo bodo morali vzeti v roke župani** in občinski odborniki po naši okolici in Grudna pomesti iz cestnega odbora, če ne bo bolje skrbel za naše ceste, kakor je dosedaj.

n **Kristan** je zelo omejenega duha, če ne more razumeti, da ima v hiši govoriti pravico tudi žena, posebno če se je pa večinoma z njenim denarjem sezidala hiša.

n **Za brezverca** se je oglašil Kristan pri c. kr. okrajnem glavarstvu. Po kmetih se pa hvali s svojo vero in pravi, da ni noben Lucifer. Možu se percej blede — ali mu je pa vse dobro, da bi le slepil ljudstvo. Druga mavrica, ki ima toliko barv!

n **Obrtniki** se zelo motijo, če mislijo, da jih ima Kristan v svojem srčku. Ko je hodil po svojih socialističnih shodih, je dobra jedila seboj nosil, še toliko ni privoščil krčmarjem, da bi bil pri njih kupoval prešičevo meso.

n **Lažnjivec** je Kristanu zelo poceni beseda. Dne 14. maja se je pa pokazalo, da še noben človek in vsi lažnjivci skupaj niso toliko lagali, kakor on. Po sebi sodi druge. Mokraški modrijan presodi vendar enkrat samega sebe!

n **Francoske razmere** hvali Kristan v okuženem ozračju — v čistem zraku na hribih pa jih zametuje. Kje je doslednost? Seveda, francoski trpini in delavci stradajo in umirajo lakote, čeprav se je ugrabilo vse cerkveno imetje. Dobro se godi le trotom, ki nič ne delajo.

n **Civilno poroko** je sklenil liberalizem z nevesto socialno demokracijo ob volitvah.

n **Kmeta** notar idrijski in Dragotin Lapajne sta imela popolno nemoteno shod neodvisnih kmetov na Vojskem. Kmeta Dragotina zelo peče, ker se je cena čipk povišala; notar pa menda najrajše vidi, če kmetije prav pridno zahajajo v njegovo pisarno.

Iz reške doline.

r **Zakaj ni hotel Dekleva govoriti ničesar o razporoki**, ko ga je vlačil Arko kakor medveda okolu, tako se povprašujejo ljudje. Poredni ljudje pravijo, da mu je baje njegova »milostljiva« strogo prepovedala črhiti kako besedico o tej stvari.

»**Neodvisni kmetje**« so se popolnoma izdali po volitvah v Ilirski Bistrici. Kolikokrat je Babčev fantek v pričlo bistriških liberalcev na raznih shodih zatrjeval, da liberalna »kmetška zveza« noče biti ne liberalna, ne klerikalna! In pritrjevali so mu hinavsko, da bi še preslepili koga. Posebno so se branili, če jim je kdo v obraz odkrito povedal to resnico. Sedaj po volitvah pa so pokazali, da so stari, zagrizeni liberalci, ki bi le radi komandirali kmeta, kateri se je oprostil njihovega jerebstva. Ko so zvedeli, da je izvoljen Hribar v Ljubljani, je dal bistriški župan Tomšič peliati cel voz drv, da so zažgali kres nad vasjo. Pred volitvijo so vedno trdili, da niso v nikaki zvezi z liberalno stranko, sedaj pa gredo zažigat kres v čast voditelju liberalne stranke Hribarju, to je tiste stranke, ki se je izrekla na svojem zaupnem shodu za svobodno šolo, razporoko in ločitev cerkve od države, za kar se je tudi Hribar izjavil v tem volivnem boju v Vodmatu pri Ljubljani pred socialnimi demokrati. Kaj ne, pa smo še vseeno kristjani! Liberalcem bistriškimi pa povemo v obraz to-le: nikar ne mislite, da živi okolica od vas, ampak vi živite od milosti okolice. In v katerem taboru je okolica, veste dobro, ko je oddala 681 glasov za Žitnika in le 150, pa še teh prisiljenih, za Deklevo. Potreba bi bilo le malo agitacije, in čutili bi razni liberalni trgovci in gostilničarji tudi v gospodarskem oziru zavednost vrlih pristašev S. L. S. v trnovski župniji. Sicer pa le naprej, tudi mi pojedemo naprej po geslu: »Svoji k svojim!«

r **Na Ostrožnem Brdu** so bili Deklevovi plakati nalepljeni na šolo, kjer učiteljije še ne 24-letni Andrej Kenič. Kot učitelj risarstva bi bil lahko narisal še en kravji zvonec na plakat.

r **Enoglasno** je bil izvoljen za trinajstega kranjskega poslanca občinski tajnik ilirsko-bistriški, Peter Lešnik, v občini Trnovo. Pravilo, da je za to podeljeno čast tako slabe volje, da pojde tožit kar vse volivce. Bistriški liberalci imajo torej svojega poslanca.

r **Za enega kandidata** proti Žitniku še ni izvedel svet doslej. Ta naj bi bil v osebi davkarskega kontrolorja g. Strnada, razširjevalca »Slobodne misli«.

r **Mačjo godbo** so prišli bistriški liberalci privedit pred župnišče v Trnovem, ko so izvedeli za izvolitev Hribarjevo. Kapo te bande je bil mizar Šlenc s svojo harmoniko iz Bistrice. Kaj bi pač duševni revčki počeli še, če bi imeli oblast v rokah! Toda Bog že ve, zakaj je vstvaril kozji kratek rep!

Iz Starega trga pri Ložu.

n **Deklevova blamaža.** Dne 12. maja se je bil prišel ponujati za poslanca Jože Dekleva v družbi postojnskega Arkota in cerkljanskega Babčevega fantka. Doživel je veliko blamažo vpricho pristašev S. L. S., katerih je bilo vsaj trikrat več na shodu kot liberalcev. S shodom se ne pečamo dalje, saj Dekleva je tako ostal doma pri svojih kravah. Brez pomena ta shod ni bil; kajti bil je prav izvrstna agitacija za dr. Žitnika. Marsikomu, ki je hotel voliti De-

klevo, so se dne 12. maja odprle oči, ko je zopet enkrat gledal liberalno umazanost, in ne možatost. Še večja umazanost od strani statorških liberalcev, pa je, da se upajo po shodu bobnati, da je bilo na Deklevovem shodu navzočih kakih 40 pristašev S. L. S. in 150 liberalcev. Taki lažnjivci se morajo studiti vsakemu človeku, ki ima le še trohico čuta sramežljivosti. Kdor si upa tako nesramno lagati kljub temu, da cela dolina ve za pravo resnico, tak človek je sposoben za vse mogoče lumparije. Stran od te propale bande.

n **Zmaga dr. Žitnika** v naši občini je prav sijajna. 506 zavednih volivcev je dalo svoje glasove poslancu S. L. S., med tem, ko je dobil Dekleva 172 glasov. Marsikak Deklevov volivec bi bil po svojem prepričanju rad volil dr. Žitnika, a ga ni smel. Za enkrat samo to o svobodi liberalnih volivcev! Posebno čvrsto se je držala mestna občina Lož, ki je veljala liberalcem za nepremagljivo liberalno trdnjavo. A padla je dne 14. maja pošteno. Dr. Žitnik je dobil lepo večino glasov nad Deklevo. Tako se pometja z liberalci. Čast vrlim Podložanom in Ložanom, da so se otresli enkrat hlapčevskega strahu pred liberalci. Po tej poti naprej, pa se po končanih prihodnjih občinskih volitvah ne bo več liberalcev šopirnil na županskem stolu!

n **18 kresov** je plantelo po dolini 14. maja zvečer. To vam je bilo veselje pri starih in mladih, moških in ženskih! »Živio dr. Žitnik!« Ta klic je odmeval od vseh strani še pozno v noč. Videlo se je, da to ni bilo trenutno veselje od vina prevzetega političnega brezbrizneža, temveč veselje ljudske duše, ki so osvobojena liberalne more dviga k novemu življenju.

n **Liberalna neotesanost in nasilnost** se je od zadnjih volitvah zopet pokazala v čudni luči. Na Bloški Polici so razobesili naši par zastav iz veselja, ko je tako sijajno zmagal dr. Žitnik. To pa je preveč bodlo liberalce v oči. Kaj naredi? S silo so strgali s hiš zastave ter jih sežgali. No, vso stvar ima v rokah primer-na oblast in tudi v »Domoljubu« bomo natančneje govorili o liberalni olici.

n **Svoji k svojim!** Tako se vedno povdarja, in po vsej pravici. Liberalci so znova pokazali, da so nasprotniki ljudstva in vere. Nikar torej podpirati liberalnih trgovin in krčem! V prodajalni in gostilni se laskajo kmetu, kadar bi imeli dejansko pokazati svojo ljubezen do vernega ljudstva, takrat trobijo v rog z brezverskimi sovražniki našega ljudstva. Najbolje je, če pustimo te ljudi popolnoma v miru. Se bodo že iztreznili, ko bodo krčme in prodajalne prazne. Če tako delajo drugod, zakaj ne bi pri nas?

n **Kdo se je najbolj trudil** za brezversko liberalno stranko za časa volitev? Ne omenjamo vseh. Omenjamo pa dva glavna liberalna agitatorja, in to sta gg. učitelja Wigele in Šeme. To naj si ljudstvo dobro zapomni!

n **Kako pozna liberalca zadnji čas na zunanaj?** Po hojevih vršičkih, katere nosijo za klubki. Gospodje liberalci, dajte malo pomisliti, če bi ne bilo morda bolj pametno, da si izberete za svoje znake kravje zvonce mesto hojevih vršičkov. Arkotu bi gotovo bolj ugajal kravji zvonec.

Iz Logatca.

n **Iz Dolenjega Logatca.** Dragi »Domoljub«! Veliko sitnosti ti stresamo Logatčani, pa ne pomagaj nič! Le potrpi z nami še en čas, sedaj moramo. Ne moremo si kaj, da bi ne poročali, kaka vojska se bije pri nas v Logatcu. Našim liberalcem je znoreti, ker se je neumni »kmetavzar« tako omajal, da ga ni moč nič več krotiti. Dolgo je bil pohleven kakor jagnej ter se ponižno klanjal našim širokohlačnikom. Vselej, kadar je režal župan

Muley nad njim, je siromak sramežljivo sukal klobuk v rokah in molčal. A sedaj je pa drugače postalo, tisto hudo bolezen, »strah pred škrici« smo vrgli v »Jačko«, da je ni nič več med nami. To pa tako peče naše naprednjake, da so odprli vse zakladnice svojih laži ter jih skrbno zavijajo v »Ljubljansko kunjco«, kakor so dolge in široke. Največ seveda mora prestati gospod kaplan. Sedaj so napelj zopet nove strune. Mislijo si: Čakaj, Zaplotnik, sedaj te uničimo popolnoma! In kaj so storili? Nesramni dopisun, o katerem se nam že dozdeva, piše v »Slovenskem Narodu« Zimovec — Zimovci so pa trije — je prišel po opravo krkat na gospoda kaplana vrata, ker pa ni bilo nobenega glasu, stopi v sobo ter vidi, da je neko dekle smuknilo iz prve v drugo sobo in da se je gospod kaplan sumljivo vedel. O nesramnost, ki presega vse meje. Vsi pošteni Logatčani zastavimo svoje premoženje onemu, ki bi si upal to dokazati. Sedaj ste pokazali nesramneži svojo gnusno notranjost. Vi ki ste najbolj podli ljudje svoje vrste, o katerih se lahko dokaže veliko »lepih reči«, pohotneži! Vi si torej upate predrzno sumničiti duhovnika, kateremu niti pičice ne morete dokazati in ga vse naše pošteno ljudstvo ljubi in spoštuje, vas pa se ogiblje, kakor kuge. S tem svojim dopisom ste vili petroleja v ogenj, ki je že preje močno gorel, ne pa pogasili gorečnosti, ki gori med nami za katoliško stvar. Pa vedite, mi govorimo resnico, se ne lažemo in hlinimo, kakor vi! Vam pa, častiti gospod kaplan, ni treba biti preveč žalostnim radi tega nesramnega in lažnjivega obrekovanja, ker bodite prepričani, da vas vsi zavedni župljani spoštujemo in ljubimo ter takim obrekovanjem nikdar ne verujemo. Vas predobro poznamo kot pobožnega, čednostnega in vnetega dušnega pastirja. Liberalci, vi pa le preskrbite dokazov, smo pripravljeni vsi katoliški Logatčani dobro plačati dotičnika.

Več župljanov.

n Iz Logatca. Zmagali smo! je radostno slo od ust do ust 14. t. m. Ko so zvedeli možje volivci izid volitve, zaoril je iz 100 grl gromoviti živio, da so hribje odmevali in je liberalcem pretreslo mozeg in kosti. In zvečer! Osem kresov je plapolalo okrog prijazne vasi, dasi so jih gotovi ljudje hoteli zabraniti. Živio-klici in narodne pesmi so donele, da je ljudem srce poskakovalo. Ljudstvo kako si veselo, ko si pokazalo svoje versko prepričanje. Ne bo ti žal! Ostanimo zvesti sv. veri, ker le vera more osrečiti človeka. Liberalci, t. j. oni, ki hodijo k spovedi tam nekje okrog ali nikjer, no seve, naši duhovniki gotovo nimajo toliko moči, da bi jih odvezali, so škripali in bili kar brez uma od togote. V prav jasni luči smo videli našega blagega gospoda župana in njegovo soprogo. Liberalna gospoda, katekizem v roke, potem nas boste vodili, prej se pa ne damo! Vsa čast našemu vrlemu glavvarju, ki se ni pustil voditi od brezverskih prenapetnežev in je krepko stal na svojem mestu! Gospod župan, pa nikar zopet ne bentite našega priljubljenega, vse časti vrednega gosp. kaplana, da vas je on dal v časopis, tudi ugibat ni potreba, ker je — tam za goro . . .

n Iz Dolenjega Logatca. Usodepolni dan je bil 14. majnik za našo trdnjavo. Padla je in ž njo vred vsi tisti, ki so jo branili. Nič ni pomagalo, čeravno so sklicali branitelje iz vseh vetrov. Prišel je Kopač iz Trsta. Temu je zelo šel naš župan na roko, da bi čim več pristačev S. L. S. odtrgal in zase pridobil, zakaj ti vendar niso tako nevarni za našo trdnjavo, kakor so »črni«. Prišel je neki sloki Šega s cvikarjem na očeh, pa revež je imel povsod smolo, kamor je prišel. Svetujemo mu, da prihodnjic bolj naredi, da gre na ljubljansko barje meglo rezat, kakor pa po Logatcu agitirat. Vse obljube, grožnje, laži, obrekovanje, podkupovanje, ni moglo obdržati trdnjave na površju.

Kdo je pa vendar kriv, da je padla trdnjava? Gospod kaplan je tisti izdajavec, ki jo je izdal v roke sovražnikom. Pa kako je vendar to mogoče! On ni delodajalec in ne kapitalist, še celo cerkveni ključarji so večinoma v nasprotnem taboru. Ko smo zvedeli, da je padla trdnjava in cerkev zmagala, smo zahtevali, da se zastava obesi na zvoniku. Ključar Gorjanc je pa odločno odklonil, da ne. Čudno, da je ta človek samo tam odločen, kjer je treba razpor delati, kjer se pa gre za kako korist, je pa nima nobene odločne besede. Zakaj pa odločno ne zahtevate od Muleya, da bi dal račun od zvonika, zakaj cerkovnika ne opomnite, da bi cerkev osnažil in pajčevino omedel, ker je vse navskriž prepreženo, kakor bi bilo vse v lustrih. Kdo drugi je kriv, da je prišel ta nesrečni razpor med Dolenjim in Gorenjim Logatcem, kakor vi in župan Muley, kjer že toliko let hujskata ljudi, da ni treba Gorenji Logatec v farno cerkev hoditi, češ, saj bomo potem lahko hodili, ko bomo svojega duhovnika dobili. Če ga bodo takji ljudje, kakor ste vi, Muley in drugi liberalci, ki bi najraje videli, da bi nobenega duhovnika na svetu ne bilo, nam preskrbeli, potem lahko nanj čakamo do sodnjega dneva. Naši liberalci so že začeli francoske framasone posnemati. Odpovedali so vse kapele, ki se rabijo za blagoslove pri procesiji svetega Rešnjega Telesa. Hinavci, vas dobro poznamo, da do zdaj, kar ste naredili, ni šlo nič za božjo čast, ampak samo zato, da ste nas farbali in na to mislili, kako bi Gorenje Logatčanov nasproti delali, pa nikar ne mislite, da se procesija ne bo mogla izvršiti brez vas in vaših kapel. Le brez skrbi bodite, prav nič vas ne bomo pogrešali. Zatorej, dragi logaški farani, proč s tistim nesrečnim napuhnjem razporom, ki je že toliko slabega v naši fari naredil. Združimo se in skupno delujmo za blagor cerkve in občine. Kar nas je S. L. S., smo večina vsi za to, da se procesija pelje po stari navadi, pa bo konec tistega nesrečnega napuha. Zatorej držimo se slovenskega pregovora, ki pravi: Sloga jači, nesloga tlači!

Vipavske novice.

n Streljali so, ko je bil »izvoljen ljubljanski Cekin, edina nada in edini trošt« vipavskih liberalcev, za državnega poslanca. Streljal je Karol Majer in pa Malikov Nande iz malna na Slapu. Ljudje pravijo, da je okolu 10. ure ponoči padalo kamenje — ali kroglice — prav blizu ceste, ko je streljal Nande Hribarju na čast. Kako pride Hribar na Vipavskem do take časti, nam je popolnoma neumljivo — torej je bilo smrtno nevarno za »klerikalce«, katere bi seveda mladoletni Nande najrajši kar vse postrelil, samo če bi jih smel. — Pravijo, da so v Mančah hodili žandarji od hiše do hiše, ko je nekdo sprožil par strelav v čast poslancem S. L. S. Zahtevamo enake pravice za vse, naj torej preiskujejo tudi pri Karlu in Nandetu.

n Upa zmage polni so prišli fantje in možje iz Polja v vrabški župniji z zastavo na volišče prav solidarno. Imeli so napis: »Živela kmetška stranka!« Najstarejši fant je nosil zastavo in je komandiral hrabro četo seveda po nemško: »Herstelt! Holt! Abtreten! Volt!« ker to je seveda nobel, ker je »tajč« in ne po slovensko, ker to je kmetavzarsko, oni so pa kmetška stranka. Toda gorje! Zmagal je ta preklicani Žitnik! In junaška četa se je premagana razkropila. Zvili so zastavo skupaj in najmlajši jo je odnesel z bojišča z drogom kvišku. Po tem so pa naši razvili svojo zastavo in odkorakali ž njo zmagovalno z volišča pojoč pesem: »Kaj nam pa morejo, morejo, morejo, če smo vesel?! Živio Žitnik!« — Je pač smola velika, zmage si tako svest biti, konečno pa tako grdo pogoreti.

n Ljudje pravijo, da sta sedaj po volitvah Mrcina in Carl taka kot dva obstreljena psa. Popred sta lajala, zdaj si pa ližeta rane. Tata Hrovatin se pa s tem »troštajo«, da je bilo izvoljenih toliko socialnih demokratov, ki bodo na Dunaju kazali svoje ostre zobe tem preklicanim »klerikalcem«. No, »trošt« je dober, in naj ga prinese tudi pes na repu, kaj ne tata?

n Na Slapu je dobil dr. Žitnik dobri dve tretjini vseh oddanih glasov in vendar je volivni komisar imenoval v komisijo dva najzagrizenejša liberalca: Jerneja Zorža in starega Gašparja. Pravijo, da je vse to nasvetoval trški Mrcina! Ljudstvo je bilo ogorčeno. Ob lasti pa opozarjamo, naj se nikar tako nepremišljeno ne igrajo z ljudskim žolcem, ker bi znal prekipeči. Na občinski hiši in na šoli je paradiral plakat za Deklevo. Sola in občinska hiša je last vseh Slapencev in ne samo last one pičle tretjine, ki je trobila v Deklevov rog. V prihodnje si tako izzivanje večine prebivalstva strogo prepovemo.

n Pokopan je bil na Slapu dné 9. maja občinski sluga Janez Uršič; zvesto in pošteno ter požrtvovalno je služil občini skoraj 25 let, in vendar ni bilo za pogrebom niti enega od občinskega odbora, — edini občinski tajnik se je udeležil pogreba. Ko bi se bilo kaj takega zgodilo na Dunaju, ne bi se bil sramoval župan sam iti za pogrebom. Za Slap je bil pa Deklevov šod v Vipavi bolj važen, pa čemu tudi hoditi za pogrebom, če je služil 25 let, saj smo ga plačali in basta! Oj kako lepo si ti, srce liberalno!

n V Podragi so liberalci pri volitvah zmagali za 12 glasov večine in kurili so na večer kres — dr. Žitniku na čast. No, upamo, da se počasi zjasni tudi v Podragi. Oslarij so že dosti napravili liberalni modrijani, zato jih že sme biti enkrat konec.

n Mrcina je pri volitvah izdal parolo: Vse glasovnice zavreči, na katerih pri dr. Žitnikovem imenu Z ne bo imel strešice na vrhu. Na Gočah je bila oddana glasovnica; dr. Ignacij Žitnik, in drugega nič. Komisija pa je konstatirala, da ima Z strešico in glas je obveljal. Gosp. Mrcina, hvala lepa za tako jasne inštrukcije!

n Zakaj je Deklevo propadel? Ko bi bil Deklevo dobil toliko glasov pri volitvi, kolikor so jih oddali liberalci zanj pred volitvijo kričeč: Živio Deklevo!, bi bil Deklevo dr. Žitnika najsijajnejše porazil. Tako so pa liberalci za Deklevo že pred volitvijo dali vse glasove od sebe, pri volitvi pa so bili že vsi hripavi in brez glasov in tako je propadel Deklevo. Drugi pa pravijo, da je propadel zato, ker v Vipavi dné 9. maja njegovi vozniki niso plačali vsega — sena. In tako se je krivica maščevala.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Hrenovic. Mi z veseljem opažamo, da postaja pri nas zemlja za seme liberalne laži-besede čedalje bolj nerodovitna. To je pokazala zlasti letina na dan žetve dne 14. maja. Dasiravno bi si bili liberalni agitatorji kmalu pete in jezik izrabili, zlasti gospod Jozve so v tem kaj marljivi, in vkljub vsem nepravilnostim županstva, ker je bilo mnogo naših volivcev izpuščenih iz našega imenika, nasprotnikov nevolivcev pa vpisanih, so vendar liberalci sramotno propadli. Dan pred volitvami so prosili gospod Jozve za glasove po hišah. Premotili so nekega moža, da je dal podpisati glasovnico. To videč njegova žena, mu zagrabila glasovnico iz rok in jo raztrga, rekoč: Deklevo pa že ne boš volil. Neka druga oseba, ki se je posebno ogrevala za Deklevo, ker mu je včasih nosila rake prodajat in je dobila včasih štrukelj po vrhu, je vsled tega močno žalostna. Kajpada, to mora biti pač močno hudo, da tak dobronik ljudstva tako propade. Mo-

čno je potrla vest o dr. Žitnikovi zmagi dne 14. maja zvečer zlasti nekatere liberalne gostilničarje. Žena nekega liberalnega gostilničarja je bila vsled žalosti in jeze kar vsa iz sebe. Spoznati morate, da crka gnili liberalizem za neozdravljivo boleznijo. Odklenkalo mu bode s kravjimi zvonci. Morda bi vam vedel kaj pametnega povedati Jože Klenarjev. Oj, liberalci v slabi koži, kaj vam zdaj po glavi kroži, vrgli so na stran Deklevo in veter je odnesel plevo.

n Zavedne Hrenovice. »Potrt sovrag... ko gad s peto na cesti poteptan.« Te pesnikove besede so nam prihajale na misel, ko smo 14. majnika zvečer gledali navdušeno četo mož in mladeničev, korakajočih pod slovensko trobojnico od vasi do vasi ter pevajočih slovenske narodne pesmi. Slavili smo ta večer prvokrat častno zmago nad propalim nasprotnikom. Dr. Žitnik je pri nas dobil 89 glasov večine. S kresovi smo posvetili liberalnemu kandidatu v zasluženi penziji, ki ga pojde menda uživati v nemški Gradec. Pri pogledu na te zavedne in napredne vrste nam je veselja utripalo srce, kakor se je liberalcem à la Zaman, Jozve, Dušan... krčilo srce žalosti in bridkosti. V svoji notranji bolesti so javkali: Žalostno je, strašno žalostno! Zgodilo se je namreč, česar nikakor niso pričakovali. Žalibože, da nam to liberalno javkanje kar neče k srcu. Naj se le zvija liberalna zmija v nežnosnih bolečinah, naj po »Narodu« v svoji onemogli jezici sika in vika, kolikor ji drago, nas to prav nič ne gane; saj nad prijaznim Nanosom vstaja jasna jutranjica, značča vsem zavednim, poštenim, odkritim in delaželjnim Podnаноščanom boljšo bodočnost!

n Izredna promocija. Kakor čujemo, je znani bivši »hofrat« pod Nanosom ob zadnjih volitvah avanziral do »farške grbe«. Iskreno častitamo ter svetujemo gospodu odlikovancu, naj gre svojega prijatelja g. župana J. D., ki mu je blagovolił nakloniti to redko čast, zahvalit za izrečeno priznanje in skazano odlikovanje!

n Uspehi plačanih liberalnih agitatorjev na Notranjskem so žalostni. Smili se nam dr. Kam, a on je sedaj dobil nekaj pijače za ljubljansko zmago. Bolj usmiljenja vreden je pa Babčev fantek iz cerkljanske fare na Gorenjskem. Fantku se res ne ljubi delati, odkar se je dela odvadil na kmetijski šoli na Grmu, vendar ga je Hribar preveč gonil po shodih. Brzodar ga je, fantek je mislil, da mora Hribarja bolj ubogati, kot svojega očeta, ki se je baje jezil nad fantkom, in ne meneč se za očetovo jezo, stlačil v žep nekaj umazanega papirja in krivo palico v roke pa hajd misijonarit na Notranjsko! Obležel je vse shode, kamor so ga komandirali, prodajal svoje neučenosti, čeprav so mu pametni ljudje pravili, da tudi na Notranjskem za liberalce trava ne raste. Takrat ni verjel; naj pa zdaj verjame številkam, ki jasno govore, koliko je on s svojim misijonarjenjem pomagal liberalcem na Notranjskem. Naši kandidati za Notranjsko so pred šestimi leti imeli nad liberalci večine od 200 do 300 glasov, zdaj imajo pa toliko nad 2000. Zmaga je naša, zgaga pa vaša! Pošljite nam še kaj takih liberalnih agitatorjev na Notranjsko!

n Iz Verda pri Vrhniki. Naš presvitli cesar so tukajšnjega sovaščana, posestnika Karola Jalovška, opekarnarja na Vrhniki, za dobro izdelovanje opeke s posebno pohvalo z priimkom »c. kr. dvorni založnik« odlikovali. V tej stroki je Karol Jelovšek v Avstriji prvi odlikovan s tem priimkom, na Kranjskem tretji, in med nami Slovenci na Notranjskem prvi, ki ima ime c. kr. dvornega založnika. Torej nismo Notranjci še zaostali.

n Iz Hotederšice. Neki dopisnik iz Hotederšice vedno zalaga postojnski »Notri-nič«

z dopisi vrednimi take bande, kakor se zbira krog tega častikradskega lista. Resnica je, da te vrste časopisje nič ne škoduje na časti temu, katerega napada, samo to je žalostno, da je pri nas še precej takih, da ne razsodijo, kje je pravi kmetijski prijatelj in verujejo še tem neodrešenem. Ta listič bi gotovo ne imel s čim polniti svojih majhnih predalov, ko bi ne bilo pri nas Mar. družbe in tretjega reda. Dopisnik je gotovo nosil tudi enkrat »štrik«, ker zna tako lepe svete dajati udom te družbe; zdaj gotovo ni več tretjerednik, ker drugače bi tako cigansko in zlobno ne obrekovali ljudi, kateri ga po ničem ne vprašujejo. V štv. 20. »Notranjca« se zopet zaganja v vrle žene, katere so se bile zbrale pred hišo, v kateri je imel Kopač shod, a to niso bile le »tretjerednice«, ampak več je bilo žen in posestnikov, kateri ne trobijo v liberalni rog, ter so prišli z namenom, nekoliko pošaliti se s Kopačem, pa se ni hotel pokazati. Saj storile ne bi hudega nič, le kako jajce bi dobil v hrbet in to bi bilo najhuje, kar bi mu napravile. Nadalje laže, da je bil eden v smrtni nevarnosti, ko je prišel iz hiše. Enkrat je res prišlo ven neko človeče z bičem v roki in grdo kletvico v ustih »babe pobijati«, a ga je le ena ženska položila na tla, in njen 16-letni sin je bil nekaj zraven in to je vsa tista smrtna nevarnost. Kamenje je res letelo, a vsak ve, katera stranka je zmožna tega pobalinstva. Naših ga ni nobeden metal. Druhal in bandite naj išče dopisnik v svojih vrstah, se mu ne bode treba nič truditi, jih bode že dobil. Pri nas ljubimo mir in to je vzrok, da ne odgovarjamo napadom v »Notranjca«, a polemike se ne bojimo; ako bi bilo vredno odgovarjati, imamo dosti gradiva, a mi Hotenci vemo, da išče dopisnik te časti, da bi se mu odgovarjalo, a je bode malo dobil. Umivati se pred drugim svetom tudi ni treba, saj vidimo, kako je ljudstvo povsod vrglo liberalizem med staro šaro in spoznalo, koliko gre vere tem ljudem, pa tudi naš kmet mora kmalu spoznati, da samo obrekovanje in gonja proti »farjem« mu ne more pomagati do blagostanja, ampak le pametna politika, kakoršna je v S. L. S. Naših odvisnežev program je: Za poslanca nam ni nič, samo da ženskam nagajamo in jih dražimo. No, pri volitvah so pa drugače pokazali; agitirali so zelo, pa le starčki s palico v roki so jim pomagali do 2 glasov večine. Tudi v Hotederšici se dani. — Ravno danes, ko to pišem, so sprejeli č. g. župnik 18 fantov v Marijino družbo; majhno število in veliko, kajti pri nas je treba poguma za to stvar, ker surovih jezikov nikjer ne manjka. No, fantje, le korajžo. Začetek je storjen, današnjega dne ne bode nikdar obžalovali!

Iz raznih krajev.

Slovenske vesti iz Amerike. V Clevelandu sta se sporekla na plesu Jos. Štefančič in Ivan Zinek. Štefančič je takoj začel na Zinka streljati z revolverjem, a zadel je le neko enajstletno deklico ter jo lahko ranil. Ko je videl Štefančič, kaj je učinil, si je pogнал kroglo v glavo ter med vožnjo v bolnišnico umrl. — Ravnotam je neznan tat udril po noči v stanovanje gostilničarja Noseta ter pobral iz kovčega 600 do 700 dolarjev. Ko je hotela Nosetova soproga, ki je v sobi spala z otroci, klicati na pomoč, je skočil tat k nji in ji tiščal usta, nato pa jo ubral skozi okno v temno noč. — Umrla je v Clevelandu Katarina Pečjak, zapustivši možu pet nedoraslih otrok. — V Elly je umrl Josip Ule za poškodbami, ki jih je bil dobil pred več meseci na glavi v rudniku. Doma je bil v Grahovem na

Notranjskem. Pokojnik zapuščal ženo in dva nedorasla otroka. — V premogovniku Glencole se je utrgala nad Ivanom Tomšičem iz Zagorja na Notranjskem plast preмога in ga podsula. Dasiravno so ga hitro izkopali, je vendar v pol ure izdihnil, star 58 let. V domovini žaluje za njim vdova in sedem neprekrbljenih otrok. Niegovi rojaki v Ameriki so nabrali v podporo družini ponesrečenca 29 dolarjev ter jih sem odposlali. — V Čikagi je Marija Sladek namešala v jed strupa. Vsled tega sta umrla njen oče in njena mati, štirje bratje so nevarno oboleli, vendar se je zdravnikom posrečilo, da so jih o pravem času rešili. — Sotrudniki umazanega »Glasa Svobode«, Kaker, Konda, Jož. in Ant. Duller in Tisol so bili prosti proti poročtvu 2500 dolarjev, ker je bila kazenska preiskava proti njim preložena na 24. maja. — 7. maja je bila v Indianapolisu blagoslovljena nova slovenska cerkev; zgrajena je v strogo romanskem slogu ter je 104 čevljev dolga in 52 čevljev široka; zvonik je 104 čevljev visok. — Nekdo, baje bivši ljubljanski policijski komisar Podgoršek in Rebek vsilujeta ameriškim Slovincem »Kolomonov žegen«. Vendar rojaki ne gredo preveč na ta lim. — V Waukeganu je umrla gospa Marija Šusteršič iz Ljubljane. — V Menmineu je umrl Karol Turk, ki se je ponesrečil na žagi. Zapuščal ženo in pet hčera. — V Hibbingu je streljal J. Conkovič, star 26 let, na nekega neznanega moža in ga ranil na glavi zelo nevarno. Zločinec je že v zaporu. — Pokopali so v Calumetu 22-letnega Johna Novaka iz Nestople vasi, fara Semič, ponesrečil se je v rudniku, kjer je padel nanj steber in ga tako poškodoval, da je v par trenutkih izdihnil.

Drobtine.

Olikana mladina. Po izidu volitve v Ljubljani se je pričelo pravo divjanje pijanih liberalnih barab. Z umazanimi zastavami so se vozile pijane tolpe prav, kakor o pustu takozvane šeme po mestu. Na čelu te tolpe je jahal takozvani prešičji kralj Elija Predovič, ki je tudi občinski odbornik mestni. Za vozovi je šla — v svojo sramoto po mnenju vseh poštenih oseb, ki so ta prizor videle — dolga vrsta ženske mladine. Bile so to učenke višje dekliske šole in pa učiteljske kandidatnje, bodoče učiteljice naše. Obnašale so se te goske tako surovo in predrzno, da ni čuda, ako so jih nazivali gledalci z raznimj ne baš lepimi priimki. Za ta dan so jih pošteno zaslužile. Žalostna nam majka, ako bodo take ženske enkrat vzgajale našo mladino.

Cesarja so volili. V Galiciji v okraju Vodovice je 42 kmetov napisalo na glasovnico »Cesar Franc Jožef«. Upali so, da bo cesar največ naredil zanje in ni jih bilo prepričati, naj napišejo na glasovnico koga drugega.

Vatikanska potresna opozovalnica. Papež Pij X. je ustanovil v Valle di Pompei potresno opozovalnico, ki je izmed drugih opozovalnic najbližji Vezuvu. Slovensna otvoritev se je vršila preteklo nedeljo v navzočnosti mnogih učenjakov.

Nove vrste železnica. V zadnji seji Royal Society v Londonu je predaval Mr. Louis Brennan o svojej iznajdbi, namreč o železniškem vozu, ki vozi po eni sami šini, ter navzočim pokazal tudi vzorec, ki je osemkrat manjši kot pravi voz. Voz se sam drži v ravnotežju in sicer s pomočjo posebne priprave, ki je pritrjena na voz. Motor, ki vleče voz, goni tudi to pripravo, ki s svojim vrtenjem

obdrži voz v ravnotežju. Če bi se ta priprava izumitelj jo naziva girooskop, ustavila, voz pade po strani. Girooskop se uporablja že dolgo na ladajah, da preprečuje močno zibanje. Ako bodo poizkušne z novim vozom dobro uspele, bode iznajdba velikanskega pomena, ker bode gradnja železnic neprimerno cenejša, in ker se bodo mogle železniške proge izpeljati povsodi ne glede na prostor. Ker se da nova železnica speljati tudi po železni žici (Drathseilbahn), ne bode treba čez reke graditi mostov, kar bi bilo zlasti v kolonijah velikega pomena.

Iz življenja mehikanskega cesarja Maksimilijana. Kakor znano, je bil 14. junija 1867, avstrijski nadvojvoda, mehikanski cesar Maksimilijan z generaloma Miramonom in Mejijo pred vojnim sodiščem obsojen na smrt, pet dni pozneje pa so ob mestnem obzidju kveretarskem počile puške in prenehala so tri življenja vsled izdajstva polkovnika Lopeza. Tudi spremstvo nesrečnega cesarja je poleg mnogih drugih uicnikov padlo v roke vstaskemu generalu Escobedu; v njem je bil tudi Italijan Luigi Toffato iz Trevisa, ki je spremljal cesarja na vseh potih kot njegov osebni strežaj, ter bil z drugim vred obsojen na smrt. Toda, ko so padle najvažnejše tri žrtve, so vse nepričakovano pomilostili. Dogodki, ki jih je doživel v onih strašnih dneh, so tako silno vplivali na njegovega duha, da se mu je omračil um. Več mesecev je Toffato blodil po Ameriki brez cilja, dokler ga niso prijeli in poslali v njegovo domovino. V Trevisu je preživel ostalo dobo svojega življenja, preživljal oč se kot berač z darovi usmiljenih src. Ker je uganjal razne norčije, se je v mestu svojim rojakom radi tega bolj priljubil kakor pa radi junaških činov v vojni. Pred tedni pa je re-vež, imenovan končno le »Cencio Cason«, izdihnil v bolnišnici.

Nesreča na lovu. Posestnik Elemer pl. Bathor iz Spičič-Bukovice je šel na lov na srniake. Prišedši na stališče, je obesil puško nabasano in naneto na neko večo, da bi si našel svalčico. Najbrže na se je njegov pes zadel ob puško, ker se je naenkrat izprožila; kroglja je zadela Bathorja v levo stran in prišla pod desno ramo zopet vun. Razun tega pa je lovcu v župu eksplodirala patrona in vžgala obleko. Mrtveca so našli vsega ožgane gozdni delavci.

Dirka z ekspressnim vlakom. Dve dami v Ameriki sta sklenili dirkati z ekspressnim vlakom, kar je bilo tem ložje, ker pelje cesta tik ob železnični progi. Izprva je avtomobil takoj pustil vlak za seboj, na nekem ovinku pa se prevrnil in avtomobil z damama se je valil ves razbit po bregu navzdol. Ena dama je bila na mestu mrtva, druga pa težko ranjena.

Živa zakopana. V Sarbazanu na Francoskem so nedavno pokopali 30-letno kmetico Essoubet, misleč, da je mrtva. Dan po pokopu je bil na pokopališču neki kmet, ki je čul iz groba stokanje in vpitje. Hitel je takoj k županu in mu to naznanil. Hiteli so, kolikor so mogli, z odkopavanjem, a našli so ubogo ženo že nezavestno, vendar je srce še utripalo. Prišla je še k sebi, a takoj ji je bruhnila iz ust kri in par trenutkov pozneje je v resnici umrla. Pokrov krste je v groznem položaju ves razbila.

Gledališče na prostem bodo ustanovili v Algiru. Nastopali bodo najslavnejši francoski igralci in igralki in sicer v starogrških tragedijah pa tudi modernih klasičnih dramah. Najprvo pride na vrsto Sofoklejeva »Elektra«, ki bo primerno predelana, nato Corneillsov »Horace« in Evripidova »Ifigenija«. Gledališče, ki se bo imenovalo »Theatre du Artice«, bode vodil Garnier.

Mislil cesarja Maksimilijana. V Trevisu je umrl ! uigi Toffato bivši sluga pokojnega mehikanskega cesarja Maksimilijana, ki je storil 1867, leta tako žalostno smrt v Kveretaru. Med Tofatovimi pismi in papirji so našli tudi knjigo, tiskano šele po smrti cesarjevi in sicer v malo izvodih, ki so jih razdelili med Maksimilijanove sorodnike in nekatere najbližje prijatelje. V knjigi, ki jo je spisal Maksimilijan sam, se nahajajo pesmi, potopisi, odlomki iz dnevnika, pregovori in drugo. Da si čitatelji morejo napraviti sodbo o nazorih nesrečnega vladarja, navedemo nekaj aforizmov: Ni lepo, gledati velike ljudi iz velike bližine. — Mase naroda ne vodi razum, ampak nagon, ki je vedno pravičen; daj mu prilike, da se svobodno razvije. — Despotizem zahteva od onega, ki se ga poslužuje, obširno duševno obzorje in železno voljo. — Despotizem ene osebe je težko prenašati; despotizem cele kaste se nikakor ne more obdržati in mora prej ali slej pasti. — Z bajoneti se ne dá izkopati zlato iz zemlje. — Narodovo zaupanje je isto, kot olje na oseh državnega voza.

Narodno gospodarstvo

Nedostatek podjetnosti pri nas.

Zakaj je pri nas toliko gričev golih, dočim se uvaža severo-ameriški les, ki prekaša domačega na dobroti v veliki množini? Uvaža se v Avstrijo terpentin in kotran, naši gozdarji se pa pritožujejo, da ne morejo lesa iz gozdov spraviti dovolj dobro v denar? Kdor še ni prepotoval naših južnih avstrijskih, to je slovenskih pokrajin, ta naj vzame v roko zemljevid in pogleda njihovo vodovje. Ali imate zlepa deželo v Evropi, ki bi imela tako krasne potoke, reke, jezera? Ali ne bi mogle ravno te vode biti rodovitnejše od najzlahotnejših pšeničnih poljan? Od vseh strani se uvaža tuje meso, celo iz Avstralije in Južne Amerike dovažajo ladje zmrznjeno goveje, telečje in ovčje meso in od ledenega morja zmrznjene ribe. To stane milijone. Zakaj se ne stori več z zboljšanje ribištva v rekah in domačih ribnikih, kojih sem že toliko naletel na pol izsušenih, kot pravi eldorado dvoživk in žalostnih prič nekdanjih dni in sedanje nerazumnosti.

Imamo precej apnenčastega gorovja, na katerem živi revno prebivalstvo. Na ravno takih tleh zasajajo v ostrem in kamenitem Vermontu in Menu na Francoskem sladkorni javor, ki daje prebivalcem na leto 28 milijonov funtov cukra in en milijon galonov sirupa, oboje blago je prav izvrstno. Oral takega drevja donaja večje dohodke nego oral najlepšega žita. Ravno ta sladkorni javor pa daje v toplih legah in v mastni debeli zemlji le prav pičle dohodke ali pa še teh ne; hoče imeti ravno suha, pa močno apnena tla in za obilno tvorbo cukra podnebje, ki ni prevročje. Le na goli skalji ni mogoče pridobiti nobenega pridelka, pač pa na zelo revnih tleh — saj smo v novejših časih večkrat čuli, kako je človek vzel v službo poljedelstva in gozdarstva celo peščene griče, ki jih je sicer veter pomikal vedno naprej, prava podoba bežečega Kajna. Iz ravnih tal je mogoče s primernim nasadom dobiti mnogo več dohodkov, nego iz najbogatejše zemlje s sejanjem pšenice in srečen bo slovenski kmetič, ki bo umel s premišljevanjem in poskušanjem vresničiti ta stavek. V tem oziru so vam lahko za vzor Kitajci, od kojih se vkljub njihovemu »cofu« vendar lahko marsičesa učimo.

»Velikokrat sem z občudovanjem opazoval dela teh žoltih ljudi,« mi piše prijatelj mi-

sijonar, »ljudi, ki ti umejo iz absolutno nerodovitnega peska izčarati krasen vrt ali na puštem obronku ustvariti rodovito polje. Ti-sočletna izkušnja, ki se podeduje od očeta na sina, jih uči, kako se nerodoviten svet nalažje izpremeni v rodovitnega, pred vsem pa, katera rastlina da v kaki zemlji najboljši dohodek. Ako kako zemljišče ni pripravno za žito, vam Kitajec, sin solnčnega kraljestva ne sili poln trmoglavosti v zid, ampak dotični svet raje zasadi z rastlino, ki je primerna dotični zemlji. Pri tem pa nikdar ne pozablja gnojiti in porablja v ta namen pogostoma snovi, za katere se pri nas niti ne menimo.

Čujte en zgled!

Poznal sem farmovca (kmeta), kojega zemljišča so bila vobče, namreč tri četrt, zelo rodovitna, zadnja četrtinka pa je imela rdeč-kašča, močno železnato prst, ki jo je smatral farmovec za popolnoma nerabno, ker niti za pašo ni bila za nič. Nekega dne pa pride mimo Kitajec in kupi za smešno nizko ceno oni kos zemlje. Farmovec je bil vesel da mu ni bilo treba za ono četrtinko več plačevati davkov in se je smejal na tihem Kitajcu v pest, češ, da si je navalil tako težko breme na hrbet.

Ta pa je zasadi svoje novo posestvo z zdravilnimi zelišči, ki ravno hočejo imeti takov železnat svet in zelišča je pošiljal posušena na Kitajsko. Nekaj dotlej nerabljen vodni jarek je spremenil v greديو za vodno krešo, neko strmino tako napeto, da bi jo preplezala komaj kaka koza, je zasadi z jedilnimi bučami, na njenem vznožji, kjer je bilo naplovljene par jerbasov boljše zemlje pa je redil po nekoliko tucatov paradiznikovih grmičev — z eno besedo, vsako ped zemlje je porabil in obdelal in povsodi je našla prava rastlina pravo mesto. Čez malo let že je bil Kitajec premožen mož, njegov sosed, farmovec, pa je vedno bolj obubožaval pri svoji pšenici.

Na močvirnih tleh, kjer sicer skoro nobena rastlina ne vspeva, raste še neke vrste robidnica po imenu rubus chamaemorus. Sad te robide se rabi za različne namene, n. pr. za ocedek, za kompot (vkuhanje) itd. V severnih deželah ta sad visoko obrajajo in dobro plačujejo. Zeleti bi bilo, da bi se s to rastlino napravili na močvirnih tleh obširnejši poizkusi.

Močvirna zemlja, ki leži tako globoko, da se voda ne da odpeljati, ne da nobenega vžitka in dela vsled gnijajoče zemlje vso okoli- co nezdravo. S pripravnim nasadom pa se da temu precej odpomoči. Tako so Amerikanci mei lesovi najprej poskusili z jesenom in dosegli lepe uspehe. Veliko tisočev hektarov močvirja so pogozdili z jeseni in ta jesen je vsled svoje trdnosti postal važno izvozno blago. Vsled teh uspehov so tudi po Holandskem in Nemškem zasadii mnogobrojna močvirja z jesenom. Jesen se ne sadi v luknje, ampak se postavi s koreninami kar naravnost vrhu močvirne zemlje in korenine se zakrijejo krog in krog v obliki stožca z močvirno zemljo. Ako vihar mlado drevje nagne na stran je treba le blatne gričke krog korenin obnoviti. Jesen zamore predelati precejšnjo množino vode, a razganja silno hitro in nareja po tri četrt do 1 m dolge letne poganike. Močvirja, nrele nedostopna skoro človeški nogi stoje zdaj zaraščena s tem koristnim lesom in močvirje se vsled močnega izparivanja (transpiracije) tega drevja polagoma suši.

Tudi gozdov ima naša domovina primere-roma veliko. Ne vem si razlagati, zakaj še ni nikomur prišlo na misel izkoriščati ta veliki gozdni areal. Mislim na pridelovanje gobe, ki ij pravijo pečenka ali kukmak, ki je ena izmed najbolj priljubljenih in okusnih gliv platničaric. Še vedno je Francija dežela šampinjona (francosko ime za to gobo), za katero prejme

vsako leto 15 do 20 milijonov kron. Zakaj se ne skuša tudi pri nas zaslužiti s pridelovanjem te gobe? In če bi se prvi poizkus tudi ne posrečil popolnoma, zato ne smemo še vreči jiiške v koruzo, ker je popolnoma dokazano da šampinjon raste tudi pri nas.

Tudi neko drugo gozdno rastlino poznam, ki bi se dala obrniti v denar; ime ji je dišeča perla (latinski: *asperula odorata*). Posiljanje mladega cvetja in mladih rastlin v kraje, posebno proti jugu, kjer ta dišeča rastlina več ne uspeva, bi se brez dvojbe izplačalo. Zvenjena dišeča perla ali perseneč ima močan, prijeten duh in se deva v vino, ki dobi od nje posebno dobro slast; tej pijači pravijo travnica (majtrank). Na Angleškem tu pa tam po gozdih perlo umetno goje. Izbrati je treba popolnoma senčno mesto n. pr. na vrtu, ki se potrese na tanko z gozdno zemljo. Na to lego se polože rastlinice s tankimi vlaknatimi koreninami in te se zopet pokrijejo s tanko plastjo gozdne prsti. Na to se nasad dobro poskropi in po vrhu natrese listja ali pa smrekovih ali drugačnih igel. Rastlinice se kaj hitro množijo in kmalu dobimo gosto zeleno rušo dišeče perle.

Se druge koristne rastline ne smem pozabiti, namreč solnčne rože (*Lelanthus annuus*). Pri nas jo vidimo, sicer semintja po njivah, pa le za parado, v Ameriki pa so že spoznali njeno korist in jo pridelujejo v veliki množini.

Po poročilih ameriških farmovcev v državi Kansas, se vsadi na en hektar (malo manj kot dva orala) 60.000 solnčnih rož, ki dajo okoli 70 hektolitrov semena, iz katerega se dobi prav lahko 15 hl olja. Zrnje ima v sebi toliko olja kot laneno seme, a to olje ima vse dragocene lastnosti in dobi okus oličnega (laškega) olja, gori lepo v svetilkah, brez saj, je izvrstno za olinato slikanje, ker se hitro suši in zabrani da barve ne pokajo. Strženato steblo ima v ličji vlakno, ki so ga poskusili v Ameriki porabiti tudi v predilnicah in ameriški tovarnarji za stroje so temu novemu prazadevanju priskočili takoj na pomoč s praktičnimi stiskalnimi za olje in s stroji za predelavanje vlaken.

V novejšem času so začeli iz stebela in ličja izdelovati tudi papir, ki je prav izvrsten. V Salin je papirnica, ki izdeluje jako močan, na zraven mehak papir iz solnčne rože in v Salini izhaja tudi časopis »The Daily Republican« tiskan na papir iz solnčne rože. Ker je ta papir zelo poceni, se tudi druge papirne tvornice vedno bolj popriemajo solnčne rože.

Zakaj ne bi mi posnemali Amerikancev in vsaj na nerodovitnih tleh poskusili s solnčno rožo; saj rizika ni pri tem nobenega, vsaj seme brez dvojbe lahko izkoristimo na gori omenjeni način, ako ga pošliemo v mlin, kjer stiskajo laneno olje.

Toda bodi dovolj teh zgledov! Moja želja je bila le, da bi kažoč na tako mnovrstne lepe primere ameriške podjetnosti vzbudil tudi v slovenskih krogih prepričanje, da proga in steza pridobitnega življenja ni enkrat za vselej začrtana, ampak da se po razumnosti in inteligenci ljudstva lahko izpremeni in razširi v njegovo lastno korist. Razumno, modro narodno gospodarstvo ne obstoji samo v tem, da prav presoiamo in izrabljamo sedanje razmere, ampak, in ne v zadnji vrsti, v gibčnosti duha, ki ume razmere v svoji prid voditi in jih izpreminjati.

Kdor si vzame to resnico k srcu, ta ne bo niti za trenotek več dvomil, da bi bilo slovensko poljedelstvo obsojeno za večne čase k sedanjemu stanu neizpremenljivosti in starokopitnosti, ampak bo rad priznal da imamo na vseh koncih in krajih dano priliko k visokemu razvoju kmetijstva.

Fr. Pengov.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izlde dné 6. janija 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	18. maja	9	52	54	2	17
Gradec,	18. maja	69	68	8	1	86
Trst,	25. maja	31	14	64	79	22
Linc,	25. maja	20	58	89	65	18

Ne berite tega oglasa

potem pa tudi ne tožite, da kašljate, in da ste hripavi, zaslezeni ali nahodni. Dvanajstotica za poskušnjo pravega Feller-jevega rastlinskega fluida s z. „Elsa-fluid“ stane le 5 K. Prebavo pospešujejo, slast vzbujajo in krče lajšajo Feller-jeve odvajalne Rabarbara-kroglice s z. Elsa-kroglicice. 6 škatlic franko 4 K, pri E. V. FELLER-ju v STUBICI, Elsa trg št. 16 387 XI. Hrvatsko.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

„Kunard Line“ Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tedaj dolgotrajne mornarje vožnje po raznih težavnih, nobenega prevozanja ne prenehanje in sploh nobenih postranskih stroškov naj potjo. Parniki se prosterni, varni, zračni in snadni; vsotjo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojanila daje in karte prodaja glavni zastopnik 3004 56

Andrej Odinec, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

2 dobra mizarja sprejme takoj v trajno delo 1198 2-1
J. Hardegg-ova mehanična mizarska delavnica v Trbižu.

Izveček iz poljedelskih poročil. Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal:

»Kaj bi, posebno pri delu na polju, proti hudi žeji storil,« tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem svojim bravcem priporočam: poskusil je in se mi zahvalil za dober svet in se nadejam, da bo marsikateri bravec teh vrstic, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poskusi sam.

Vzemi, sem rekel, 1 liter vode, primešaj ji eno polno žlico, približno 15—20 gramov »Frankovega« pridata k kavi, katerega ima

tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih pet minut, potem postavi ta prevretek na stran za pet minut, da se sčisti, na to pa odliv prevretka postavi v klet, da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko prideneš nekoliko sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici s seboj na polje. Najbolje je, če steklenico zagrebeš na kakem senčnatem prostoru, potem bode ta okrepčujoča pijača ostala dolgo časa hladna.

Ako si žejen, popij precejšnji požirek tega mrzlega »Frankovega« prevretka in čudil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa.

»Frank« torej ni samo najboljši primatek h kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temuč tudi prav primerno sredstvo za žejo.

Brazay-Francovo-žganje

je nad 40 let preizkušeno domače sredstvo, posebno proti migreni, influenci, trganju, revmatizmu, krepi oči, služi za izpiranje grla. Neprimerno izboren za masažo, najboljšo preizkušen za ohranitev las. — 1/1 stekl. K 2.— 1/2 stekl. K 1-20. Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na **Brazay, Dunaj**, III./2, Löwengasse 2 a.

Benik zastoj in franko.

Priznано najboljše olinat barve.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani
tovarna olinatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.
Najnižje cene. Najnižje cene.

Zahvala.

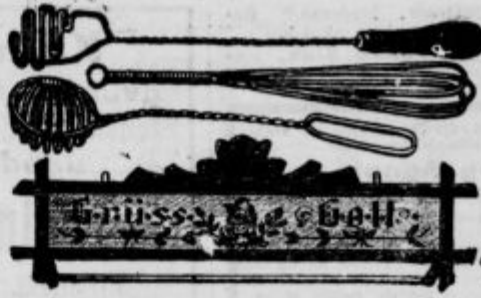
Podpisani se prav topla zahvaljujem St. Gregorčanom za prav lepe hlode, ki so jih darovali. Hvalo izrekam tudi gospodu župniku za trud.

Bog ohrani Št. Gregorčane in njih gospoda župnika.

Preška, dne 27. maja 1907.

Janez France.

Stopalnik, žilčar za omoke, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Svete podobice v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

Revolucijo

je povzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenik rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr. vsakomur poštine prosto, kateri

dobiva se tudi blago po višji cenl. Razpošiljam te cenike na zahtevanje postane gotovo moj odjemalec.

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrška).

Schichtovo milo

Pristno le z imenom „SCHICHT“.

Prihrani denar, čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in delo koristi tebej tudi zdravju

Olej, fara gleda cela 2442 l d
Na oblačila bela,
Brez lukenj, nezakrpana,
Le Anka naša jih ima.
Ker milo je od Schichta vzela.
Ji vsaka nit ostane cela.

Original „Perfect“ posnemalnik

je dobrota za vsakega kmetovalca, ker pridobi z njim mnogo več in boljše smetano kakor pri starem načinu posnemanja. Obenem prikrajša delo, prihrani čas in denar. Original „Perfect“ posnemalniki so višek gledé ostréga posnemanja in trpežnosti, in so dandanes tako izborni, da se v kratkem času sami od sebe poplačajo. Na željo ga pošlje zastopnik na poizkus.

„Perfect“ stroj za izdelovanje presnega masla v 4 velikostih za 6 do 24 litrov smetane, izdelava v 20 minutah najfinije presno maslo.

Največja in najstarejša tovarna posnemalnih mlekarskih priprav, strojev in posode

Burmeister & Wain

delniška družba za izdelovanje strojev in gradnjo ladij v Kodaňu, Dansko. - Podruž.: Dunaj, I. Wipplingerstrasse 23.

Zastopniki na Kranjskem:
Peter Majdič „Merkur“ Kranj.
M. Žigon, Škofjaloka.
Ivan Stravs, Podbrdo.
Anton Ropret, Bohinjska Bela.
Franc Kastelic, Rudolfovo.
Rudolf Rutner, Vrhnika.

„DEERING“: Vsem naprej

„ROBERT & CO., DUNAJ

Deering-največja specialna tovarna na svetu za žetvene stroje.

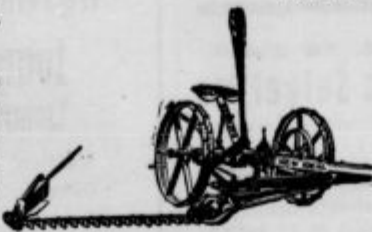

Prednosti:
Zelo lahko vlačenje. Najboljša snov. 1100 6-3

Jednakostavna konstrukcija. Priručno oskrbovanje.

Novo! Novo!

„Ideal“ je kralj vseh lahkotekočih kosilnih strojev za travo in zelenjad.

Samozastopnik:

: FR. STUPICA, Ljubljana. :

Poselstvo zavarovano.

Vsako posrejevanje kaznivo. Edino pristen je 85 13

Thierry-jev balzam

s zeleno znamko „redovnica“. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velike specialne steklenice s patent. zamažkom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.
A. Thierry in Pregradi Brošura s tisoč originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Ali že veste?

Naróci se lahko tudi sama sobetan izdaja „Slovenca“ Stane le 7 K na leto

Goddam!

Konečno vendar naglo in zanesljivo učinkujoče sredstvo proti kurjim očesom

Cook & Johnsons amerik. patent

rinčica za kurja očesa

1 kom. 20 vin., 6 kom. 1 K, po pošti 20 v. porto. Dobiva se v vseh lekarnah monarhije in v medicinskih drogerijah itd. 1085 10

Krepkega dečka poštenih, krščanskih starišev sprejme takoj kot vajenca z vsjo oskrbo **Janko Šink**, svečar in lectar, **Kranj.** 1078 2

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silkanje na steklo
Aug. Agnoia,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca
se priporoča prečastiti duhovščini in p. n. slavn. občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali silkanje na steklo, stavnih del, napravo okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narisi, ceniki in proračuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52-42

Stampilije

vsake vrste, paginir. in numer. str. je kauč. tiskarn. itd. dobavlj. v solidni izvršitvi 459
J. Lewinson,
Dunaj 1/25, Adalgasse Nr. 12. — Telef. 12179. Filiala Odessa. Cenik zastoj in franko. Zastopniki se iščejo.

Ne kupite nobene ure

dokar niste prejeli mojega velikga cenika!
1-50 gl. 3-50

Kdor kupuje gvanтно blago za moške in ženske, najde veliko izber in 605 ugodne cene pri 7-6
R. Miklauc, Ljubljana
Stritarjeve, (Spitalske) ulice št. 5.

Najboljše domače krepčilo za želodec
(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je **rastlinski liker „FLORIAN“** od rastlinske destilacije „FLOR. AN“ v Ljubljani. Dobl se pri vseh boljših trgovcih. Varujte se, da ne bode prevarjeni s kakim drugim, slabim izdelkom! Pristno je samo blago pod imenom **„FLORIAN“ iz Ljubljane.** 2537

Najboljše švicarske ure, zlatnina in srebrnina se dobe po najnižjih cenah pri sloveči domači tvrdki 357 26-14
H. Suttner, urar
Ljubljana, Glavni trg, nasproti rotovža.
Prosím zahtevajte nov velik cenik, kateri je ravno izšel in se pošlje zastoj in pošt. prosto

F. M. Netschek, Ljubljana
c. kr. dvorni dobavitelj
„Pri veliki tovarni“
Resljeva cesta št. 3, Sv. Petra cesta št. 37
priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo velikansko zalogo **na-rejenih oblek** za gospode, dame dečke, deklice in otroke.
Cene nizke! Solidna postrežba.
Velespoštovanjem 873 4
A. Lukić, poslovodkinja.

AUSTRO = AMERICANA

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in varnostno potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetiča** v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.
Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja. 2444 20 11
Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstorič) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:
P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Pozor, kmetice in dekleta
V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 26 let, posrečilo se mi je, iznajti na boljše sredstvo za rast las, to je **Kapilov** št. II. Ista deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstra-njuje prhljaj (luskinje) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obrteli naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišić, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali e pošt. povzetjem. b 273 0-8

nikal. Koskopt ure . gl 1-58
zvezne 2-
z dvojnimi pokr. 4-
z 3 srebr. 5-
plošč. j. klepa ure 8-50
prave Koskopt-palenti 7-50
prave „Omiga“ 1-70
srebr. oklo-vo veritilo 1-
14karatne zlate ure 2-50
14karatne zlate v. rik. 10-
14karatni zlati prstan 3-
stenske ure 70 cm 3-50
z blizjem liki svona 6-
z gorbo 6-
z kulavice 8-50
tukljne ure 2-2
bodi ke 1-20
z pomanjkar. 1-60
z dvojnimi svoncem 1-60
bodi ke z blizjem liki 2-50
Triletna plem. o. jamstvo, za primeren činar novej.
Raspodila po povzetju.
Maks Böhnell
urar, zapriščeni sodni cenilec
Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši)
Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in pošt. prosto.

MASTIN
doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalca ga primeša k rmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26-8
Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy,** Ljubljana.

Sprejemem takoj več krepkih vajencev za kovaški obrt 14-15 let starih, poštenih starišev. **Ivan Domšar,** kovaški mojster, **Ljubljana.** 667 8
Tovarna za stole
Franceta Šolgeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko izdeluje
vsakovrstne stole
od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2805 26-10 zastoj in franko.

Vljadno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10.
Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene.
2178 52-35